

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos petty sor egyszer 20 Ft,
minden következőnél 15 Ft-ig.

Nyitóléc sora 40 Ft-ig

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, május 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Tisza a sztrájkokról.
Országgyűlés.
A város közgyűlése.
A gimnázium zászlószentelése.
As orosz-japán háború.
A főváros küldöttsége a királynál.
Közhivatalnok-e a vasutas?
A polgármester kitüntetése.
A király az automobil-korszakban.
Új vasútvonalak a megyében.
A csanádi Kriván-ügy az aradmegyei árvaszék előtt.
Aradi iparosok a miniszterelnöknél.
Betegség miatt a halálba.
Amerikai párbaj halottja.
Tárcs: Az udvari bálról.
Szarnok: Megváltás után. Irta: Móra István.

Tisza a sztrájkokról.

Arad, május 13.

Az aradi ipartestület küldöttsége előtt Tisza István gróf miniszterelnök ma nyilatkozott a munkás-sztrájkokról. Ezt a nyilatkozatot nemcsak a deputációban járó sztrájkok ellen sorompóba álló aradi iparosok, de az egész ország közvéleménye is nagy érdeklődéssel várták. A kíváncsiság hulláma a felé torlódott: a miniszterelnök, a ki vaskézrel bánik el a szociálmussal, rendíthetetlen erélyességgel csinált rendet a vasutasok sztrájkjában, s egyébként is kérielhetetlen erélyről nevezetes: mint fog nyilatkozni a sztrájkokról.

Nos, Tiszának ez a nyilatkozata „vátrakozáson felül” eléghette ki a jognak, a szabadságoknak tisztelőit. Csálódtak, a kik azt hitték, hogy a miniszterelnök általánosságban el fogja ítélni a sztrájk-

mozgalmat. Hogy irtó háborút fog üzeni a bérharcoknak. Hogy a munkából kilépők ellen a hatóságok egész apparátusát rendelkezésre bocsátja a munkaadóknak. Hogy azokat csak egy szóval is biztatja. Nem. A miniszterelnök nem állott se a munkaadók, se a sztrájkolók pártjára: hanem kimondotta ennek az ügynek igazságát.

A miniszterelnök nyilatkozottanak ez a lényege: Sztrájkolni mindenkinek szabad. Ha a munkások sorsuk javítása érdekében szövetkeznek, beszüntetik a munkát: eddig ez jogos. Hanem mást a sztrájkra kényszeríteni: az tilos. Mást, a ki akar dolgozni, megakadályozni a munkában: ez terrorizmus. Ez ellen föl kell lépni a hatóságoknak.

A sztrájkokat szervező testületek szokták a személyes szabadság, a szabad elhatározás jogának szent voltát hangoztatni. Pedig ők vétének legtöbbet ellene. Mert ki-ki maga tudja legjobban megítélni, hogy elég-e az ő fizetése, vagy sem. Megtud-e abból élni és megfelelni az élet az ő kívánságainak, kielégíti igényeit, vagy sem. Még az is megjárja, amikor a megelégedettekkel kapacitálás útján igyekeznek megértetni, hogy nekik nincs joguk a maguk sorsával megelégedniük, mikor a társaik ezt nem teszik, s a mikor ők is érzelmeik téves megnyilatkozásával tehetik csak ezt. Hanem, a mikor a munkások egy csoportja érett megfontolás után nem teszi le a szerszámot, — akkor az ő szabad cselekvési jogát korlátozni, őket fenyegetni, esetleg tettelegességgel a munkabeszüntetésre bírni: ép olyan merénylet a személyes szabadság és a jogrend-

ellen, mint a minők felől ők szeretnek panaszkodni.

Aki a legutóbbi idők sztrájkmozgalmait figyelemmel kísérte, be kell, hogy ismerje: a miniszterelnök igazán a lelegelelenebb sebét látta meg ennek a kérdésnek. Máskor is voltak sztrájkok. Ha az a sztrájk jogos volt, önként megteremtette a természetes szolidaritást, és akkor eredménye is volt. Az utóbbi időben azonban a felülről adott jelszóra tört ki a békétlenkedés. Országos mozgalmak hullámait árasztották el, még oda is, ahol nem voltak a zugolódásra. Hanem azt könnyű csinálni. Hiszen teljesen megelégedett ember nincs a világon. És akiben felébresztették a rózsásabb helyzetet, nagyobb javadalom vérmes reményét: hogyne lenne haragos arra, aki a maga józanságával, munkába állásával az ő reményeit veszélyezteti.

A sztrájkokkal járó terrorizmus ellen kell a hatóságoknak küzdeni, — mondotta a miniszterelnök, s ez irányban tett intézkedéseket. Az aradi ipartestületnek, amely a jogoknak mindenkor tisztelője, s a munkásosztály igazságos érdekeinek védője volt, bizonyára teljesen kielégítette a várakozását ez a nyilatkozat. De erre nagy szükség volt, hogy a hatóságok ismerjék meg a határt, a meddig a sztrájk-mozgalmak terjedhetnek, s a melyen már intézkedéseik egész szigorúságát kell harcba indítani ellenük. S ha ennek a felvilágosításnak, amint hogy nincs benne kétség, hasznát fogja látni az ország ipara, akkor a kezdő lépésért bizonyára elismerés illeti az aradi ipartestületet. (*)

Az udvari bálról.

(Apró epizódok.)

A fényes fejedelmi mulatságok között is kiváló volt a csütörtöki. Nagyobb szabású volt az az udvari bál, mint az eddigiek mind. A király is sokkal hosszabb ideig volt jelen a bálon, mint az előzőkén. Körülbelül 12 órakor vonult vissza, holott azt hitték, hogy tíznél tovább nem marad. Máskor rendszerint fél 11 ig időzött a fényes társaságban.

Nyolckor már együtt voltak a vendégek százai, akik a koronaörök daliás sorfala, majd a gyönyörű ruházatu arciero- és magyar testőrök között vonultak föl. Bent gróf Apponyi Lajos fogadta a vendégeket. A magyarországi udvarnagy általános föltűnést keltett különös ruhájával. Magyar diszruha volt, de mégse magyar, az eleje sujtásos, diplomáciai sujtással. Valami kombinációja akart lenni a magyar diszruhának és a szertartásos udvari öltözéknek.

Néhány csodásan szép magyar ruhát láttunk. Legszebb volt tán a gróf Festetich Taszilóé: stílszerű, autentikus Mária Terézia-korabeli remekmű. Nagyon tetszett gróf Tisza István egyszerű, de elegáns rokokopremás ruhája; egészen érvényesült benne a magyar férfias szép-

ség. Föltűnést keltett három férfi-alak, a legmagasabbak: Pekár Gyula és gróf Károlyi György képviselők, továbbá Takács Jászóli premontrai prépost.

A nők között három akadt legtöbb csodálóra: Hunyady grófné, született Chimay hercegnő, Andrásy Tivadar grófné és Festetich Tasziló grófné született Hamilton hercegnő, akiknek imponáns, festői szépségét Angeli megörökítette egy híres képen.

Szótvalik az emberfal, most készül a nagyterembe vonulni a király. Gyorsan kialakul a kör a táncolók számára s a terem baloldalán a cercele számára.

A királynak mindenütt közelében jár — pontosan kiszámított öt lépésnyire — Liechtenstein főudvarmester. Szinte rá van fagyva az ajkára az udvari mosoly. Kísújjának egyetlen intésére alakult a kör ő felsége közelében.

A király jó ideig beszél gróf Csákyval, majd Tiszával, aki hideg, merev arccal szól, kissé lehajolva. Utána tévedésből gróf Benyovszkyt szólítja meg a király, Mire Liechtenstein kissé idegesen néz körül. Következik Széll Kálmán, akivel még hosszabb ideig beszél ő felsége, mint Tiszával. Pitreich-hal kezét fog, vele is jóideig beszél. Tőle Münnich Aurélhoz megy.

Itt földerül az arca, úgy látszik, szeret vele beszélgetni.

Ezalatt megkezdődött a tánc, a csárdás, amelynél a magyarok dominálnak. Majd bécsi keringő következik. A táncot a nagyon esinos, race-arcu Windischgrätz herceg és a fiatal Cziráky gróf vezették. A fiatal magyar urak főképp a csárdást kultiválták. Örülnek, hogy a hőségben a táncra levetethetik mentéjüket. A fiatal képviselők közül gróf Bánffy Miklós az első. Poppantul ügyelnek; itt nem szabad a boszont táncolni, csak a klasszikus „dreischnitt“-et.

A zene andalítóan, olykor vígan szól s némileg enyhíti a tulsó oldal, cercele etikett-szerű szigorát. De hiába szól oly pezsdítően a cigány játéka, a cerkle közében mégis úgy tet-szett, mintha halotti csönd volna ott. Még az országos dignitáriusok, a legelőkelőbbekarcán is látszik valami kínos merevség. Röstellik, hogy a nagyközönség azt higyeje, hogy ők is várják a megszólítást.

Nem ily komor a kör Frigyes főherceg körül. O előszeretettel beszélget a magyar urakkal s közben az egészséges, jóízű nevetése is hallatszik. Sokáig beszél a főherceg Konkoly-Thege Miklóssal.

A buffet a legkedveltebb hely a bálon. A nagy U-asztal balszárnyán ital, jobbszárnyán

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 13.

Az akademikus félóra jóval elmúlt, amikor Perczel Dezső elnök az ülést néptelen pádok előtt megnyitotta.

A napirend első tárgya Podmaniczky Frigyes, Thaly Kálmán, Szentiványi Árpád, Rakovszky István és Seederkényi Nándor együttes indítványának megokolása, a királynak II. Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállítása iránt április 18-án kelt legmagasabb kéziratában nyilvánult tényeért a nemzet nevében kifejezendő hálás köszönet tárgyában.

Ezt megelőzőleg kihirdették a bizottságok megalakulásának eredményét, majd pedig az állandó összerfételenségi bizottság tagjai tettek le az esküt.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése május 13-án.

— Kezdeté fél 11 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Belicska Béni az igazoló bizottság előadója jelenti, hogy Rónay Elemér kolozsi képviselő megbízó levelében formahiba van, Lónyay Sándor megbízó levele azonban nem esik kifogás alá. Rónay mandátumát a VII. bizottsághoz utasítják.

A napirendre tértek át, az indítvány megokolására.

(Hála a királynak.)

Podmaniczky Frigyes báró: T. képviselőház! Az indítványt aláírt pártelnökök által, mint a pártelnökök seniora, legöregebbje, én bizattam meg azzal, (Élénk éljenzés a jobboldalon) hogy ezt az indítványt megokoljam, de mielőtt ezt megtenném, ünnepélyesen kijelentem, hogy mindazok lelke előtt, akik az indítvány létrehozatala körül működtek, semmiféle mellékes tekintet nem léteget, sem személyes érdek, sem népszerűség utáni hajházás, legkevésbé pedig az az eszme, hogy ez indítvány benyújtása által bármilyen, legszelvidebb nyomást is gyakorolhassanak azokra a képviselőkre, akik véleményeikben eltérő politikai elveket vallanak. (Helyeslés.) Ennek az indítványnak kuforrása a tiszta szív és a keserűség nélküli egyszerű, de őszinte kedélyhangulat. (Helyeslés.) Mindazok az eszmék, mindazok a tények, mindazok az indítványok, amelyek ebből a kuforrásból származnak, nem szorulnak indokolásra. (Igaz! Ugy van!) Önmagukat indokoják ezek legjobban. (Általános helyeslés.) Magára az indítványra áttérve nem mondhatok egyebet, mint azt, hogy ez indítványban a pár-

étel, az alsón csemege, édesség van. Jól táplált lakájok szolgálják ki az urakat.

Falatozás közben megnézik az új Habsburg-termet. Nem tetszik. A régi, a nagyterem izléses, harmónikus rokokó-stilusu. Az új szintén rokokó, de nehézkes, nem harmónikus, pláne a nagyteremnek Versailleshez méltó szépségeihez képest.

Folyik a tereferé. Báró Fejérváry Barta Ödönnel élcelődik. A hangulat egyre vidámabb.

Egyszerre mély csönd lesz. Földváry Elemér volt képviselő, egy kis figurát vezet be. Az alacsony férfi díszes ruhában van. Hátán exotikus virághimzések, amelyek olyanok, mint a sacumavázák levelei. Ez a japáni nagykövet. Az osztrák tisztek, talán önkéntelen tisztelettel, hamar utat engednek nekik. Az oroszok esznek tovább, rá sem néznek.

Kör keletkezik a kis japáni körül. Az angolul és franciául tudó képviselők beszélgetésbe kezdenek vele. Báró Fejérváry hozzáértően jegyzi meg:

— Ha ti tudnátok, hogy katonailag mennyit lehet ezektől a japániaktól az európalaknak tanulni.

Aztán visszatérnek sokan a nagyterembe. A tánc folyik. A fiatal Windischgrätz herceg mellét már cotillon rendek borítják.

Lichtensten herceg oda-odamegy a királyhoz. F. udvarmestert kalapjában cotillon-viragot

tok elnökkel felkérlek a képviselőházat, hogy mondjanak köszönetet a felségének, Magyarország koronás apostoli királyának, (Élénk éljenzés.) azért a magasztos tényeért, hogy egy legmagasabb kézirat által, amelynek már fogalmazása is valóban érdemes arra, hogy megszívleltessék, (Igaz! Ugy van!) megbízta a kormányt, hogy járjon el II. Rákóczi Ferenc... (Felkiáltások balfelől: Fejedelem!)... hamvainak hazaszállítása ügyében.

Polczner Jenő: Nem meri kimondani, hogy fejedelem! (Élénk felkiáltások jobbfelől: Iziéstelenség!)

Báró Podmaniczky Frigyes: Nem fogom ön-től tanulni, hogy mit kell mondanom! (Élénk helyeslés jobbfelől.) A felséges ur tehát azt kívánja, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvai, amelyek eddig idegen földben nyugodtak, hozassanak haza és helyeztessenek el ünnepélyesen itt Magyarországon, az ő szülőföldjén, az ő hazájában. Lélekemelőleg hatott a felségének ez a magasztos elhatározása. (Igaz! Ugy van!) Örömet gerjesztett százezrek kebelében, akik évek óta vártuk a kérdés illetén megoldását. De nemcsak örömet, lelkesedést is keltett azok kebelében, akik szélesebb látókörrrel azt tapasztalták, hogy a legkényesebb kérdéseket is meg lehet oldani nyugalommal, egymás iránti türelemmel, elnézéssel és egy kis várakozással. (Igaz! Ugy van!) Így kiderül az az örömteljes tény, hogy Magyarországon a király és a nép mégis csak megértik egymást. (Ugy van!) Kérem a t. Házat, méltóztassék az indítványt napirendre kitűzni és érdemben is elfogadni. (Élénk helyeslés.) Másodszer pedig kérem a t. képviselőházat, hangoztassa velem együtt egy szívvvel, egy lélekkel: Éljen a király! Éljen a király! Éljen a király! (Általános élénk felkiáltások: Éljen a király!)

Elnök: Kérdem, kívánja-e a Ház az indítványt tárgyalás alá venni? (Élénk felkiáltások: Kívánjuk! Rögtön!)

A Ház ezután elhatározta, hogy nyomban tárgyalás alá veszi az indítványt.

(Thaly Kálmán.)

Thaly Kálmán: Elmondja, milyen régóta kívánja a nemzet Rákóczi hamvainak hazahozatalát. Ő maga is sokat küzdött azért, hogy a fejedelem szent hamvai végre magyar földre kerüljenek. Nem követeli magának ezért az érdemet, mert csak kötelességét teljesítette. Hálát mond a gondviselőnek, hogy ezt a napot megélnie engedte. Tiszta szívből hálát mond ezért a királynak. (Élénk éljenzés.) Nem szabad kicsinyelni ezt az eredményt. A Habsburgok mindig nagy ellenségei voltak Rákóczi emlékének, mert a nagy fejedelem volt a magyar szabadság legönzellembb harcosa. Kínálták neki kétszer is a lengyel koronát, de nem fogadta el, mert tudta, hogy neki ideben, az országban kell maradnia. Bujdosásában sem volt soha más gondolata, más érzése, mint a

visz s kiönti a Frigyes főherceg neje mellé. A főherceg harmadik leánya, aki az idén kezd bálozni, nagyon boldog, dicsekedve mutogatja virágait.

A király, aki az emelvényen ül, mosolyogva nézi ezt. Most már láthatólag bágyadt. Az egész társaság szeretné, — ha szabad volna megmondani neki, hogy ő, aki oly korán szokott lefeküdni, — térjen már pihenőre. Közel az éjféli. Lichtenstein herceg lojális aggodalommal néz körül.

Egyszerre int a király s a főudvarmester is int — tovább. Az udvari eliket inponderabilis nyelve ez. A felség egyet néz s rögtön mozgósítva van minden. A cotillonnak vége, a párok félreállanak. Királyunk föláll s az udvari emberek arca földelül, hogy ő felsége lefeketnek.

Miután a király kiment, egyszerre bizonyos szabadabb levegő kezd áramlani. Bonbont hordanak körül, a buffet ismét megtelik, az arcok kipirulnak, egy-egy ur „spicces” is már kissé.

Félóra múlva megürülnek a termek. A főlépcső megtelik: gyönyörű tarka látvány. A kocsik elrobognak s lassankint elcsöndesül a várpalota.

nemzet sorsa. Szent ennek a férflunak az emléke s mindenképen megérdemli a nemzet kegyeletes háláját.

A Ház ezután az indítványt egyhangulag elfogadta s az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot rögtön hitelesítették, hogy átküldbessék a főrendiháznak. Az elnök ezután szünetet rendelt el.

(A jegyzők fizetéserendezése.)

Szünet után a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők il etményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásat folytatták.

Az utolsó ülésen a 4-ik szakaszról maradtak, a melyhez Tisza István gróf kormányelnök módosítást nyújtott be, hogy ha a jegyző, illetve a segédjegyző, anyakönyvvezetői államsegélyben részesült volna helyettesi tiszteletdíj címén, a község annak az összegnek megfelelő államsegélyben részesül, melynek betudásával a jegyzői, illetve a segédjegyzői fizetés 1600 kor., illetőleg 1000 koronát meg nem halad, míg az eddig élvezett tiszteletdíjnak és államsegélynek ezt meghaladó részére a 6. és 9. §§. rendelkezései irányadók.

Hellebront Géza azt a módosítást ajánlja, hogy oly községekben, ahol a községi pótdó a 20 % ot meghaladja, a jegyzői fizetésnek azt a részét, mely a minimumon felül van, az államkincstár fedezze.

Babó Mihály módosítást ad be arra, hogy az egyszer megállapított államsegély állandó legyen.

Szalay László: Támogatja az indítványokat.

Horváth Gyula: Azt hiszi, hogy kortescélok miatt rendezik a jegyzők fizetését. Indítványozza, hogy a segédjegyzőt bizonyos esetekben az állam fizesse.

Tisza István gróf miniszterelnök nem fogadja el a módosításokat, kivéve Babóét.

A Ház a szakaszt Tisza és Babó módosításával elfogadja.

Horváth Gyula, Tisza István gróf és Szalay László felszólalásai után

a Ház a jegyzők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot részleteiben is elfogadja.

(A napirend.)

Elnök előterjesztést tett a holnapi ülés napirendje iránt és azt indítványozta, hogy arra a ma elfogadott javaslat harmadszori olvasását tűzzék ki.

Thaly Kálmán szeretné, ha a kérvények tárgyalása is napirendre tűzetenék.

Tisza István gróf ellenzi ezt, mivel a pénzügyi bizottságnak holnap be kell fejeznie a beruházási javaslat tárgyalását, amely igen sürgős.

Thaly Kálmán ebben megnyugodott.

Az ülés végén Buzáth Ferenc intézett sürgős interpellációt a katolikus lelkészek segítéséről tárgyában.

Az interpellációt kiadták a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, s ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ülése május 13-án.

— Kezdeté d. n. fél 3 órakor. —

Elnök: Csáky Albert gróf.

A főrendiház ma délután fél három órakor ülést tartott, a melyen Csáky Albin gróf elnök felolvastatta a képviselőháznak a Rákóczi hamvainak hazaszállítása ügyében küldött üzenetét, amely a király előtt a nemzet nevében kifejezendő hálaköszönet és hódolat nyilvánítását tárgyalja.

Wakerle Sándor hálattal hangon emlékezik meg a királyi tényről, kérve, hogy a képviselőház üzenetét azonnal vegyék tárgyalás alá. Ezt sürgősségi indítvány alakjában is előterjeszti.

Csáky Albin gróf kimondja, hogy a főrendiház elfogadja a sürgősségi indítványt.

Beóthy Zsolt ezután emelkedett hangon, remek beszédben méltatta a király tettének jelentőségét.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után a főrendek egyhangulag magukévá tették a képviselőház üzenetét.

TÁVIRATOK

A pápa és a hatalmak.

Róma, május 13. A *Tribuna* hirtelen szerint sem Oroszország, sem Franciaország el nem fogadták a szentszék tiltakozását *Loubet* köztársasági elnök utazása ellen. Anglia, melyhez a tiltakozást közvetve juttatták, is kijelentette, hogy azt el nem fogadja.

Szerencsétlenül járt turisták.

Róma, május 13. A lapok jelentik Loebenből, hogy *Hammer* Ferenc zeneszerző tegnap lezuhant Trofalach mellett az ugynevezett *Gruppenba* és miközben *Trofaiachba* szállították, meghalt.

Egy 12 éves *Vaisnia* nevű fiú virágszedés közben lezuhant a Freyenstein mellett levő *Freisinger* falról és szörnyet halt.

A város közgyűlése.

(Második nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 13.

Aradváros törvényhatósága ma folytatta azt a közgyűlést, melyet tegnapelőtt hagyott félbe. A mai közgyűlésre maradt ügyeket kevés bizottsági tag jelenlétében, aránylag igen rövid idő alatt intézték el.

A közgyűlés a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével vette kezdetét.

(Főiratok a kormányhoz.)

Ezután elhatározták, hogy a tanács javaslata értelmében a Magyarországi Borkereskedők és Borkezelők Országos Szövetségének a magyar borkereskedés védelme érdekében a kormányhoz, *Kolozsvár* város törvényhatóságának a *hisajátításról* szóló 1881. évi XLII. t. c. 22. §. 2. pontjában a székesfehérváros javára nyújtott kedvezménynek a vidéki törvényhatósági joggal felruházott városokra való kiterjesztése, végül *Sopron* város közönségének az ország szőlőtermelő vidékeinek a külállamokkal kötendő új kereskedelmi szerződésben leendő hathatós megvénése érdekében a kormányhoz intézett feliratait hasonló szellemű felirattal támogatja.

Müle Lajosnak a város területén levő idegen nyelvű feliratoknak, cégek és cimiratoknak megadóztatására vonatkozó indítványát a közgyűlés, a tanács előterjesztésére elnapolta és bizottságot küldött ki, hogy a megadóztatás módzataira nézve előterjesztést tegyen.

(A városi címer az agrárházban.)

Ezután *Müle* Lajosnak az az indítványa következett, hogy az aradmegyei gazdasági egyesület köteleztessék a bérházban alkalmazott városi címer eltávolítására.

A tanács azt az előterjesztést tette, hogy tekintettel arra, miszerint a törvényhatóság e tárgyban már nyilatkozott, térjen a közgyűlés az indítvány felett *napirendre*.

Müle Lajos ezután megindokolja indítványát. Teljes tárgyilagossággal akar a kérdéshez hozzászólni, mert nincs is érdeke. A tanács álláspontját tévesnek mondja, mert nem áll az, hogy a mikor a közgyűlés az általa tett interpellációra adott választ tudomásul vette, az úgy elintézt nyert volna. Ez félreismerése a városi szabályrendletnek, mert ha a közgyűlés valamely interpellációra adott választ tudomásul is vesz, vagy nem vesz, az interpellálonak joga van önálló indítvány alakjában ügyét a közgyűlés elé vinni. Ami a kérdés lényegét illeti, az a meggyőződése, hogy visszaállítás történik a város címerével, mert oly egyesület használja a város címerét, a melynek címében az „Arad város” szó nincs benne.

Ha az egyesület annyira ragaszkodik a város címeréhez, vegye be a címébe is az „aradvárosi” jelzőt. Elismeri, hogy az egyesület elnöke úgy társadalmi, mint politikai működésben teljesen intakt, s hogy alatta fejlődött naggyá az egyesület, hogy a gazdasági egyesület missziót teljesít s hogy a nagy közönség támogatására igényt tarthat, de a törvényhatóság is joggal elvárhatja, hogy az egyesület

kérje tőle a címer használatjogát. Ez nem jogsérelem, hanem az ildomoság követelménye. Az, hogy az egyesület pecsétjében is ott van a város címere, nem bizonyíték, mert lehet, hogy erre engedelmet kért és kapott. Kéri indítványa elfogadását.

Urban Iván főispán rektifikálja *Müle*eknek egy kifejezést s aztán felteszi a kérdést szavazásra. A bizottság 42 szóval 12 ellen elvetette az indítványt.

(A bűnügyi osztály személyszaporítása.)

Ezután következett a főispánnak, mint a számonkérő szék elnökének előterjesztése a városi rendőrkapitányi hivatal bűnügyi osztályának személyszaporítása tárgyában. Az előterjesztés azt kéri, hogy a bűnügyi osztályt egy jogvégzettséghez kötött fogalmazói, egy díjnoki és két nyomozó rendőri állás szervezésével tegyék képessé a fokozottabb munkára. Az előkészítő tanácsülés javaslata e tárgyban az, hogy mordja ki a közgyűlés ezen állások szervezésének feltétlen szükséges voltát és kérje a belügyminisztert, hogy ezen állásokat a saját költségvetése terhére állítsa fel, mivel a város anyagi helyzete a személyzet szaporítását nem engedi meg.

Sarlot Domokos főkapitány kifejti, hogy ő már a bűnügyi osztály szervezésekor megmondta, hogy a személyzet nem lesz elég. Tudta, hogy az idő neki fog igazat adni, ami most be is következett. Ajánlja elfogadásra a tanács javaslatát, ámbar nem reméli, hogy az állam nagy készséggel fogja a város kérését teljesíteni.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

A választói névjegyzék összeállításában résztvettek azt kéri, hogy díjaikat, amelyeket a város utján csak később kapnának meg az állampénztárból, tekintve az összeg csekély voltát és arra, hogy nekik a pénzre szükségük van, előlegezze nekik már most a város. A tanács javasolja, hogy az 569 koronát tevő összegre nézve a folyamodók kérése teljesítessék, úgy azonban, hogy azok később az esetleg kifogásolt munkákat kötelesek legyenek díjtalanul újból elkészíteni. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

(Az aradi tanító-konviktus.)

Ezután került a sor az *Aradvideki tanítóegylet* azon kérvényének tárgyalására, amelyben egy tanítókonviktus céljaira a szabadkőműves páholy melléti városi terület ingyenes átengedését kéri. A tanács azzal javasolja a kérelem teljesítését, hogy a határozat jóváhagyásától számított 3 éven belül köteles legyen az egylet az építkezést megkezdeni. Egyben pedig javasolja, hogy a törvényhatóság határozza el az ott fekvő Marek-féle telek megvételét, mert arra városrendészeti szempontból szükség lesz. Mivel pedig úgy a telekvétel, mint a telekvétel névszerinti szavazást igényel, ennek megejtését a tanács a jövő közgyűlésre halasztaná.

Müle Lajos dr. és *Varjaszky* Lajos h. polgármester felszólalásai után *Fényes* Dezső megszorító feltételként kikötötte, hogy a telek azonnal vissza száll a városra, mielőtt a létesítendő intézet nem képes céljának megfelelni. Ezt a szolgalmat második helyre be is tábláztatná.

Müle Lajos dr. azt tartja, hogy ne vegyük el egyik kezünkkel, amit a másikkal adunk. O megbizik a tanítóegyesületben, mert ennek a szolgalmatnak a bekebelezése illuzóriussá tenni az intézet felállítást. Külömben is a második helyre való bekebelezésnek nincs is értelme, mert hisz az első helyre annyi teher jöhet, hogy a város tulajdonjoga nem ér semmit.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Ezután a közgyűlés néhai *Strasser* Károly özvegyének ötszáz korona kegydíjat szavazott meg. A város 1908. évi zárszámadására nézve a felmentvényt megadták. A közgyűlés fél hatkor véget ért.

A gimnázium zászlószentelése.

(Ünnepély és nyári mulatság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 13.

Harminc év óta huzódó ügy nyer befejezést az idei tanévben, június 1 én. Mióta az állam a Bibics-alapból létesített aradi gimnáziumot kezelése alá vette s a többi állami gimnázium nővőjára emelte, azóta datálódik az ifjusági zászló ügye.

Az idei ifjuságé az érdem, hogy ezt az ügyet tovább elodózni nem engedte s végleg dűlőre juttatta. Az önképző-kör kebelében indult meg a mozgalom a zászlóügy iránt, melyet aztán az igazgatóság és a tanári-kar is teljes lelkesedéssel karolván fel, a hiányzó összegnek gyűjtés útján való beszerzését határozta el. Az első félév befejeztével Aradváros közönségének áldozatkészsége folytán már együtt volt a szükséges összeg (több mint ezer korona) és a zászlóbeszerzéséről lehetett gondolkozni.

A tanári-karból kiküldött bizottság az ifjuság bizottsági tagjaival egyetemben *Haslinger* Ferenc tanár elnöklete alatt a zászlószentelési ünnep módozatainak megállapításával; *Visontay* Kálmán festőművész-rajztanár pedig a zászlóterveinek elkészítésével bizattak meg.

Tekintettel volt azonban az igazgatóság és a tanári-kar egyrészt az alapító urak intenciói szerint az intézet katolikus jellegére, másrészt pedig a tanuló-ifjuság sokféle vallás-felekezetére, tehát úgy határozott, hogy a kath. jellegű zászló mellé egy díszes nemzeti zászlót is készített, melyek közül az elsőt csak egyházi, a másikat pedig hazafias, vagy világias ünnepélyek alkalmával használja. Sőt a kath. jellegű zászló is olyan szentnek a képét viseli, mely magyar nemzeti szempontból bármely vallásfelekezetű tanuló előtt is tiszteletet ébreszt. Így került aztán erre a zászlóra Szt.-László magyar király képe *Visontay* Kálmán tanár festő-ecsetje alól.

Közel már az idő, midőn mindkét zászló *Glück* kézimunka-kereskedő kirakatában látható lesz néhány napig, június elsején reggel 8 órakor pedig ünnepélyes istentisztelet és fényes kíséret mellett az ifjuság és az egész tanári-kar jelenlétében *Fehér* Aladár hittanár a zászlókat felszenteli.

A zászlóanyai tisztot *Burián* János igazgató neje volt szíves elvállalni, ki mellett 48 koszorus pár fogja az ünnepély fényét emelni.

Koszorus párok lesznek az első osztályból: *Brück* Pista és *Horráth* Irénke, *Czárán* Viktor és *Czárán* Etta, *Issekutz* Géza és *Bogdán* Emike, *Röber* Heurik és *Heger* Margitka, *Smolenszky* Bódi és *Csalogovits* Jozefin, *Scheerer* Jézsi és *Scheerer* Irénke, jáki *Tóth* Pista és jáki *Tóth* Sarolta; a második osztályból: *Haslinger* Lajos és *Decsi* Lenke, *Telmányi* Emil és *Priegl* Margitka; a harmadik osztályból: *Kara* Pista és *Steiner* Margitka, *Radó* Kálmán és *Wiener* Margitka; a negyedik osztályból: *Burián* Géza és *Haslinger* Böske, *Montag* Pista és *Gross* Terka; az ötödik osztályból: *Popper* Andor és *Lövinger* Ilonka, *Török* Dezső és *Lóvi* Rózsika; a hatodik osztályból: *Buschmann* András és *Schwarz* Erzsike, *Lázár* Gyula és *Telmányi* Márta; a hetedik osztályból: *Bakos* Péter Pál és *Eckstein* Etta, *Bródy* Réia és *Kosminszky* Margitka, *Farkas* Sándor és *Wally* Anuska, *Haslinger* Feri és *Binder* Aglaja, *Halmos* Dezső és *Kálmán* Etta, *Lészay* Béla és *Vajda* Marietta, *Ligeti* Károly és *Reuss* Margitka, *Mandel* Pali és *Máy* Erzsike, *Miklósi* Kornél és *Papp* Leontin, *Nemess* Zoltán és *Kovács* Ferike, *Rajz* Elek és *Mittler* Irénke, *Róth* László és *Szabó* Annuska, *Singer* Lajos és *Mittler* Margitka, *Steiner* Béla és *Weinberger* Mariska, *Schwarz* Mór és *Morgenstern* Sárika; végre a nyolcadik osztályból: *Eckhardt* Ferenc és *Csonka* Felicia, *Fekete* László és báró *Bedeusz* Irénke, *Hegedüs* István és *Fetter* Manci, *Heltai* János és *Hirschmann* Böske, *Hollander* Oszkár és *Róth* Magda

ifj. Lőcs Rezső és Szathmáry Sata, Lukácsy Lipót és Lukács Mariska, Messer Dezső és Deutsch Irma, Neumann Miksa és Tenner Erzsike, Nichi Lázár és Papp Veturia, Rajz Sándor és Klein Sárika, Róth István és Kara Mancsi, Steinhadt Ferenc és Montag Erzsike, Scheer Mór és Werner Irénke.

A templomi ünnepély után a párok kocsi-kon, az ifjuság pedig osztályokként abban a sorrendben, melyben a Eötvös-utcán, Szabadságtéren és Vörösmarty-utcán át jöttek, visszatérnek a Petőfi-utcán át a Lyceum dísztermébe, hol aztán a zászlók felavatási ünnepélye folyik le, melynek végeztével a katonazenekar induló mellett az ifjuság a Városligetbe vonul s ott nyári mulatsággal fejezi be az emlékeztető ünnepélyt.

Az orosz-japán háború.

(Az oroszok reménytelen helyzete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 13.

A temérdekfelől jövő, nagyrészt elfogult harctéri tudósítások sorából ma erősen kiválik egy Londonon keresztül jövő pétervári jelentés. A cár igazságot kívánt hallani a háború vezetőitől, tehát megtudta az igazságot. Azt jelentették neki, hogy Port-Arthur helyzete reménytelen, a Jalu-menti csapatok pedig a japánok bérére is szaladnak. Eme jelentések bizonyára nem a legkellemetesebb hatást tették ő cárságára, aki még nemrég, éppen a Makarov tengernagy elsüllyedése után is úgy nyilatkozott hivatalos szöcsövein keresztül, hogy az oroszok megeszik Japánt, szőröstül-bőröstül és Mandzsuriástól; anektálják Khinát és járulékat, örökre lehetetlenné teszik a sárga fajt, és olyan békefeltételeket diktálnak Japánnak, amiket a legvérmesebb kozák is csak ünnep- és vasárnapokon mer álmodni.

Egyetlen reménysugár ebben a mostani helyzetben Karkevic tábornoknak a jelentése, amelyben ismét szerepel az oroszok halhatatlan „egy sebesültje.” Maga a jelentés oly dodonai hangon van megfogalmazva, hogy egyáltalán nem lehet kiokumlálni belőle, vajjon hogy állanak tulajdonképen az oroszok?

A nap főeseménye egyébként az, hogy az oroszok kénytelenek voltak a dalnii kikötőt elpusztítani, nehogy a japánok kezébe essék.

Mai távirataink a következők:

Pétervár, május 13. (Hivatalos.) Karkevic tábornok a vezérkarhoz intézett távirata a következőket mondja:

A múlt éjjel másfél-három század erősségű japán csapatok vonultak a vasúti vonaltól keletre, majd délnyugat felé mentek. Egy orosz csapat a Pjesevo mellett épülőfőlben lévő erődöktől egy kilométernyi távolsáig vonult előre, a melyet egy század katonaság szállt meg. Mindkét részről fegyvertűz kezdődött, mely közben egy emberünk megsebesült. Kínai jelentések szerint a japánok eddig 20,000 embert szállítottak partra tábori és ostromtűzérősséggel. Pjesevot 1500 főnyi japán csapat tartja megszállva. Négy-öt századból álló japán különítmény e hó 9-én körülvette Sikaj község környékén lévő őrségünket, melyből négyet megölték és nyolcat megsebesítettek. E hó 10-én eltávoztak a japán csapatok a vasúti vonaltól. A Port-Arthurral való vasúti összeköttetést a negyedik Kamuron tuli vasúti zászlóalj legénysége állította helyre Spiridonov alezredes vezetése alatt. A japán előrs egyes csapatai 9-én és 10-én megszállták a Puljantientől 12 kilo-

méternyire fekvő Macatun és Szladiantin községeket. A japán előrs más csapatai Pjesevotól nyugatra 10 kilométernyire foglaltak állást. Egy ellenséges lovasszázad Vasangiantól 20 kilométernyire keletre közeledett, de kémeinkre bukkanva, visszafordult. Egy kis csapatunk, mely e hó 10-én öt kilométernyire Pjesevo elé érkezett, *Tranziafan* községet mind a három fegyvernembeli 1000 főnyi ellenséges csapatból megszállva találta. Az ellenség ágyutűzet kezdett csapatunk ellen.

Pétervár, május 13. *Czuknin* altengernagyot, a tengerészeti akadémia főnökét és a tengerészeti hadapródfolyam igazgatóját, a fekete-tengeri hajóraj parancsnokává nevezték ki. Utódja Rinsky Korzakov archangelszki kormányzó lett.

London, május 13. A Reuter-ügynökség pétervári magántudósítója jelenti, hogy ott azt hírsztelik, hogy *Alexejev* tengernagy azt táviratozta *Miklós* cárnak, hogy az oroszok *Dalniban* légből röpítették a hajóműhelyeket és kikötőket, valószínűleg azért, hogy megnehezítsék a japánoknak a kikötést. Később érkezett táviratok szerint az összes dalnii kikötői építkezéseket elpusztították.

Washington, május 13. A kormány Oroszország kérésére elrendelte, hogy az Oroszország számára szóló postát Szioéria helyett Európán át szállítsák.

London, május 13. A harctéri események teljesen lesújtották a cárt. Amint ideérkezett pétervári táviratok jelentik, a cár úgy Kuropatkinhoz, mint Alexejevhez ukázt intézett, amelyben szigorúan meghagyta nekik, hogy tudassák vele a teljes igazságot. Ebben a rendeletben a cár a legnagyobb büntetéssel fenyegeti a kelet-ázsiai háború két vezetőjét, ha bármit is elhallgatnak, vagy letagadnak előtte. Ennek a rendelkezésnek következményeként úgy Kuropatkin, mint Alexejev betérjesztették jelentéseiket, amelyek szomorú fényt vetnek az oroszok helyzetére. Kuropatkin azt jelentette, hogy az orosz csapatokat a Jalu folyó mentén páni félelem fogta el, úgy, hogy már az ellenség közeledténél hírére is megszaladtak. Alexejev pedig azt hozta a cár tudomására, hogy a Port-Arthur előtti hajóraj teljesen értéktelen. Kötelességének tartja jelenteni, hogy Port-Arthur már nem tarthatja magát sokáig, mert úgy a hadikészlet, mint az eleség tekintetében majdnem teljesen ki van merítve.

London, május 13. Tokióból jelentik mai kelettel: Tegnap elpusztult egy japán torpedószázad, az alatt, hogy aknákat igyekezett eltávolítani, *Talihu-van-tól* északra. Hét katona meghalt, hét megsebesült.

SPORT.

+ A város díja az országos tornaversenyre. Nemess Zsigmond dr. orsz. képvis. indítványt adott be a városhoz az iránt, hogy a pünkösdkor tartandó országos szövetségi tornaversenyre a város szavazzon meg egy 150 korenas díjat. Ezt az indítványt ma tárgyalta a közgyűlés, amelynek a tanács oly értelmű indítványt tett, hogy szavazzon meg a város 100 koronát és az ebből veendő dísz tárgy megvásárlását bizza a polgármesterre. Fényes Dezső ezzel szemben azt indítványozza, hogy ha a város ad díjat, akkor méltó díjat adjon. Ezt ötszáz koronában véli megállapítandónak. Urbán Iván főispán felszólalása után a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

+ Az aradi országos tornaünnep. A pünkösdi ünnepek alatt Aradon tartandó VII. szövetségi országos tornaünnep iránt országsszerte nagy az érdeklődés. Az Aradi Tornaegyesületnél a következő tagok jelentkeztek:

Alt János, Bauer Gyula, Bach Benő, Basel Ottokár, Bánffy József dr., Biszterzsky Kázmér, Dely Jenő, Duffner János, Fényes Iván dr., Flamm Lajos, Gabos Jenő, Gaál Dezső, Gaál János, Gramaz László, Haglauer György, Hoffmann János, Holländer Emil, Horváth Frigyes, Jenny István, Kilyényi Zoltán, ifj. Kamráth József, Kardos Lajos, Leipnicker Adolf, Leipnicker József, Langh Oszkár, Lamzer János, Matusik Márton, Mudin István, Nagy Sándor, Nádray Aurél, Neidenbach Ödön, Odry Zoltán, Orfy József, Petrisyn Gyula, Pichler Fülöp, Petkovits M. Béla, Pollák Kálmán, Reich Jakab, Steinitzer Pál dr., Steinitzer Imre, Solymos Ferenc, Sándor Arthur, Sándor Dénes, Sándor Zsigmond, Szeghő Hugó dr., Szakolczay Sándor, Szegfű Lajos, Szóják Sándor, Visi Ferenc, Wittkay György, Weisz Mór, Weisz Hugó, Weisz Imre, Wieser Aladár és Ziffer Sándor.

A főváros küldöttsége a királynál.

(A király Rákócziáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Ma délelőtt tizenegy órakor fogadta a király a székesfőváros hódoló küldöttségét, mely megköszönte a királynak a II. Rákóczi Ferenc hamvainak a hazahozatalára vonatkozó legfelsőbb intézkedését, s amely átnyújtotta a székesfőváros törvényhatóságának idevonatkozó fölliratát. A küldöttséget, amely délelőtt tíz órakor gyülekezett össze a Központi városháza tanácstermében, Márkus József főpolgármester, főrendiházi tag vezette. A küldöttségben ott voltak: Halmos János polgármester, Matuska Alajos alpolgármester, Vosszlievits János, Bercsey István tanácsosok, Hamvay Sándor, Herein Károly, Rózsavölgyi Andor előljárók és mintegy kétszáz fővárosi bizottsági tag. A megjelentek legnagyobb része fényes díszmagyarba volt öltözve.

A királyhoz Márkus József főpolgármester hosszabb beszédet intézett.

Felségednek legfelsőbb leiratában — mondta a beszédben — a trón magasztaláról zendült meg a király és a nemzet együttérzésének áldást hozó szövege, igaz összhangjaként a nemzet legszenvedelmesebb, legmagasztosabb érzelmeinek, amelyeknek világában fenséges harmóniában olvadt egygyé a trón iránt táplált hűség és ragaszkodás a hálával és a kegyelettel azoknak emléke iránt, akik a multban jogainak, szabadságának hűséges védői voltak.

Hálás szívvel mondunk köszönetet felségednek legkegyelmesebb elhatározásáért, bölcsességének, nagylelkűségének és hűséges magyar nemzete iránt táplált atyai szeretetének ezen újabb lélekemelő megnyilatkozásáért, amelynek révén a nemzetnek régi vágya, a nemzetnek régi közóhajta meg teljesedésbe.

Biztosítjuk Felségedet arról, hogy mi hiszen fogjuk követni Felségednek magasztos szövegét és hogy gondos, lelkiismeretes ápolól leszünk a király és nemzet együttérzésének, mert az a hitünk, az a meggyőződésünk, hogy ez együttérzés egyik legfőbb, legbelsőbb forrása a korona fényének, az ország és a nemzet erejének és hatalmának.

A főpolgármester szavaira a király a következő beszéddel válaszolt:

„Különös megelégedésemre szolgál, hogy mult hó 18-án kelt kéziratomból, melyet II. Rákóczi Ferenc idegen földön nyugvó hamvainak hazaszállítását elrendeltem, országsszerte oly élénk és hálás visszhangra talált.

Értem és nagyrabecsülöm a magyar nemzetnek azon kegyeletét, melylyel kimagasló történelmi alakjai emléke iránt viseltetik, s azért szívesen kezdeményeztem, hogy a nemzetnek ily nemes érületén alapuló ama közóhaja is teljesüljön.

Mindig biztam és bízom a nemzet ősi erényében és mindig az volt atyai szívem legfőbb óhajta, hogy kölcsönös egyetértésben igyekezzünk megvalósítani mindazt, ami a nemzet javára és dicsőségére szolgálhat.

Hű ragaszkodásuk újabb kifejezését köszönettel fogadva, biztosítom kedvelt magyar székesfővárosomat változatlan kegyelmemről." (Lelkesült éljenzés.)

A fogadtatás ezzel véget ért. Bemutatások ezuttal nem történtek.

A polgármester kitüntetése.

(Institóris Kálmán ünnepése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

A hivatalos lap csütörtöki számában jelent meg a királyt kézirat, a melylyel a fenség, a mint jeleztük, *Institóris Kálmán* polgármestert királyi tanácsossá nevezte ki. Az erre vonatkozó királyi kézirat így szól:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Institóris Kálmán*, Arad szabad királyi város polgármesterének, buzgó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Budapesten, 1904. évi május hó 4-én.

Ferencz József, s. k.

Graf Khuen-Héderváry Károly, s. k.

A kitüntetés alkalmával a polgármestert minden oldalról üdvözlések érték. A város törvényhatósága ma délután tartott közgyűlésén adott kifejezést az örömmel, a melyet a kitüntetés a város polgáraiban keltett.

A tegnapi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Orbán Iván főispán bejelentette, hogy sok, elég szomorú kötelességének teljesítése után egy örvendetes kötelességet kell teljesítenie, mikor arról számol be a törvényhatóság előtt, hogy ő felsége a király *Institóris Kálmán* polgármesternek a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Engedjék meg nekem — szöjt a főispán — hogy a polgármester ezen kitüntetését néhány szóval méltassam. *Institóris Kálmán* érdemeinek méltatása után azzal az óhajjal fordul hozzá, hogy ő, aki harmincöt éven keresztül áll a város közügyének szolgálatában, ugyanazzal az erélylyel, kitartással és buzgalommal működjék továbbra is a város érdekében, mint eddig. (Éljenzés, taps.)

Ezután *Kristyóry János* állott fel szólásra s a törvényhatóság nevében üdvözölte a polgármestert. Az utóbbi évtizedek minden jelentősebb alkotása — ugymond — szoros összefüggésben áll *Institóris Kálmán*nal, a ki még mint főjegyző hosszú időn keresztül folyt be az ügyek intézésébe. Meg van győződve, hogy a mikor ezt a szorgalmat, áldozatkész munkát ő felsége megkoszoruzza, akkor azt minden polgár, különösen a törvényhatóság örömmel veszi tudomásul. *Institóris Kálmán* mindenkor birta nagybecsülésünket és szeretetünket s kívánjuk neki, hogy az Isten még sokáig éltesse. (Éljenzés.)

Institóris Kálmán kir. tanácsos, polgármester mondott ezután köszönetet a megható hangján. Kéri, hogy az ő császári és királyi felsége által legkegyelmesebben adományozott királyi tanácsosi címért hozzá intézett üdvözlésekért fogadják mély és hálás köszönetét. Ez a legkegyelmesebb kitüntetés — ugymond — kihat a város közönségének egyetemére, mert mindazon törekvés, buzgalom

nem ért volna el sikert, ha a város közönsége nem támogatott volna. Igyekezni fogok, hogy ezt az állást továbbra is önzetlenül és sikerrel töltssem be. Tartsanak meg továbbra is becses barátságukban és jóakarataikban. (Éljenzés.)

A közgyűlés ebben a lelkesült hangulatban tért át a napirend tárgyalására.

A délelőtti folyamán nem kevesebb, mint harminc üdvözlő távirat érkezett *Institóris Kálmán*hoz, amelyek között igen sok ered a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestereitől.

Aradváros tisztviselői a holnapi tanácsülés után fognak testületileg tisztelni a polgármesternél *Varjassy Lajos* helyettes polgármester és gazdasági tanácsos vezetése alatt, aki tisztviselőtársai nevében is fogja a polgármesternek szerencsekívánatait átadni.

A tisztelgések különben már ma délelőtti megkezdődtek. Az aradi *Lloyd* társulat képviselőiben *Bing Vilmos* és *Weisz Sándor*; az aradi kereskedelmi és iparkamara nevében pedig *Kristyóry János* és *Edvi Illés László* adtak üdvözlésük kifejezést. Üdvözölték még a délelőtti folyamán hivatalában a polgármestert: *Csák Cirják* minorita rendfőnök és *Székely Béla*, a minoritarend aradi házfőnöke; *Simay István* és *Steinhardt Mór* dr. törvényhatósági bizottsági tagok és mások. A közgyűlés folyamán pedig a hivatalos üdvözlésen kívül is a törvényhatósági bizottság legtöbb tagja külön üdvözölte *Institóris Kálmán*t.

Közhivatalnok-e a vasutas?

(Egy állomásfőnök pöré.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 13.

A mostanában sokat bolygatott kérdésben, hogy közhivatalnok-e a vasutas, vagy sem, ma a budapesti kir. törvényszék, mint esküdtbíró-ság hozott döntést, egy pörben, a melyben vasuti állomásfőnök volt a panaszos. Az érdekes főtárgyalásról tudósítók a következőket jelenti:

A *Magyar Szó* 1902. évi szeptember 19-én megjelent számában *Minta* állomásfőnök cím alatt a hírek rova ában azt írta *Orbán Ferenc* egeresi máv. állomásfőnökről, hogy *Moskovicz Hermann* korcsmárost behurcoltatta hivatalos helyiségébe s ott 6—8-szor teljes erejével arcul verte, végül pedig kidobatta az állomásról az eszméletlenül összeesett embert. Ezen hírt a *Magyar Szó* közleményével egyidejűleg a *Kolozsvárott* megjelenő *Ujság* című lap is megírta. *Orbán Ferenc* mindakét lap ellen sajtópört indított rágalmozás vétségéért.

A kolozsvári esküdtbíró-ság előtt az *Ujság* közleményéért *Nadányi Emil* hírlapíró vállalta el a felelősséget s az esküdtek marasztaló verdiktje alapján őt a törvényszék öt havi fogházra ítélte el rágalmozásért. Ezen ítéletet azonban a kir. kuria megváltoztatta, amennyiben *Orbán Ferenc* máv. állomásfőnököt nem köztisztviselőnek mondva ki, *Nadányi* büntetését egy havi fogházra szállította le.

A *Magyar Szó*-ban megjelent közleményéért a felelősséget *Seász Odön* hírlapíró vállalta el, akinek ezen ügyben ma volt sajtóesküdtársai tárgyalás *Agorasztó Péter* itélőlábi bíró elnöklése alatt.

A tárgyaláson a vádlott védője dr. *Héderváry Lehel* ügyvéd, hivatkozva a kir. kuriának *Nadányi* ügyében tett elvi jelentőségű határozatára, kérte, hogy az esküdtbíró-ság szállítsa le illetékességét ezen ügyben azzal az indokolással, hogy a máv. állomásfőnök nem köztisztviselő.

A bíróság hosszas tanácskozás után elve-

tette a védő kérelmét s megállapította a saját hatáskörét a következő indokolással:

A btkv. 461. §-ára való hivatkozással közhivatalnokoknak tekintendők azok, akik az állam közigazgatási teendőjének teljesítésére hivataluknál vagy szolgálatuknál fogva kötelezve. Már pedig az 1878. évi ipar és kereskedelmi miniszteri rendelet 7-ik szakasza a vasuti alkalmazottakat a pályafenntartásra és az állomás területére nézve rendőri tehát közigazgatási teendőkkel is felruházta; amennyiben joga van az állomásfőnöknek az államvasutak szabályrendeletének az állomás területére vonatkozólag megállapított szakaszai ellen vétőket szükség esetén le is tartóztatni. A jelen esetben szintén az állomásfőnöknek ilyen rendfenntartásra irányuló cselekménye lett vád tárgyává téve: a panaszos állomásfőnök közhivatalnoknak volt tekintendő.

A védő ezen határozat ellen semmisségi panasszal élt.

A vádirat felolvasása után a vádlott kihallgatása következett. *Seász Odön* kijelentette, hogy az inkriminált cikket nem ő írta, de a felelősséget érte elvállalja. A közleményt ő *Nadányi Emiltől* kapta közlésre. Miután nem volt oka kételkedni a hír valóságában, a közleményt a *Magyar Szó* szerkesztőségének adta át. Kihallgatása folyamán kérte a valóság bizonyítását elrendelni. A bíróság el is rendelte a bizonyítást s a bejelentett tanúk kihallgatása s a beszerzendő iratok összegyűjtése céljából az iratokat a vizsgálóbírónak adja ki.

MULATSÁGOK

(=) *Leánymajális*. Nehezen várt, örömmel teljes napja lesz holnap a *Hasszinger-utcai* leányiskola tanulólak. Holnap szombaton délután tartják a leánykák majálisukat. A tanulók tanítónők, vezetése mellett, fél két órakor kimennek a kiserdőbe, a hol játék és tánc, vidám kacagás lesz az uralkodó hatalom.

(=) *Az erzsébetvárosi Testvériség* agghonvédeket segélyező asztaltársaság május hó 15-én, vasárnap a csálai nagyerdőben két zenekar közreműködésével nyári mulatságot rendez.

A király az automobil-korzón.

(A Park-klub ünnepélye.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 13.

Szineken, ragyogásban pompázó látványossága volt ma délután a fővárosnak: az automobil-virágkorzó. A virágoknak és a töl-tőfnek ezrek által megbámult ünnepét emelte, hogy azon a király is részt vett.

A király, a mint a fővárosi tudósítók táviratozza, fél négykor indult a *Park-klub* által rendezett és minden tekintetben fényesen sikerült automobil-virágkorzó megtekintésére. A királyt, aki *Paar* gróf főhadsegéd kíséretében jött, *Szapáry Pál* gróf és *Born Frigyes* báró fogadták.

A király a *Park-klub* terraszára ment, ahol gyönyörűen fölkesített sátor állítottak fel számára. A sátorban voltak még az uralkodón kívül: *József*, *József Agost* főhercegek és több főhercegnők. A király a főhercegek és főhercegnők társaságában körülbelül egy óra hosszat gyönyörködött a virágdiszben pompázó automobil-menetben.

Az automobil-virágkorzón csaknem az egész, Budapesten időző arisztokracia, a politikai és társadalmi élet számos notabilitása részt vett. A közönségnek, főképp az *Andrássy*, *Hadik* és *Zichy* grófok, továbbá *Brüll Alfréd* automobilia tetszett, amelyek páratlan izléssel voltak di-

szítve. A kocsikon ülő urak és hölgyek virágokkal dobálták egymást, amelyet csakhamar a közönség is követett.

A zsűri a következőképpen hozta meg ítéletét:

- I. díj: *Almássy György* gróf,
- II. *Zichy Béla* gróf,
- III. *Andrássy Sándor* gróf,
- IV. *Hadi-Barkóczy Endre* gróf,
- V. *Andrássy Géza* gróf,
- VI. *Brüll Alfréd*,
- VII. *Hatvany-Deutsch Sándor*,
- VIII. *Törley József*.

A díjazott automobil-tulajdonosok szép standardokat kaptak. A király háromnegyed ótkor, viharos éjjelzés közti távozott a virágkorzóról.

A csanádi Kriván-ügy az aradmegyei árvaszék előtt.

(Delegált árvaszék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Egy *Kriván* ügye volt már Aradmegyei árvaszékének: a vármegye lakói most is nyögik annak pótdadját. Most a csanád vármegyei *Kriván*-ügy, a mely szintén eléggé elhíresült, szintén az aradmegyei árvaszék elé került egy döntés végett.

A lapokban elég sűrűen volt szó erről. *Kriván* Dénes csanádpalotai birtokos árvának vagyona a gyámnak könnyelmű kezelése és gondatlansága folytán egészen elveszett. Miután a csanádmegyei árvaszék itt elmulasztotta a törvény szerint köteles ellenőrzést a gyám működése fölött, Csanádmegyei közigazgatási bizottsága megállapította az árvaszékkel szemben a vagyoni felelősséget.

A kiskorúak képviselője a csanádmegyei árvaszékétől új gyám kirendelését kérte, hogy az a kiskorúak kártérítési igényét érvényesítse. A csanádmegyei árvaszék ezt nem tette meg, a mire *Ormos Ede* dr. makói ügyvéd a kiskorúak nevében följelentést tett *Tisza István* gróf miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez a csanádi árvaszék ellen, egyben a *szegeói* vagy *hódmezővásárhelyi* árvaszék delegálását kérte.

Még mielőtt a belügyminiszter döntött volna a följelentés ügyében, a csanádmegyei árvaszék a maga érdekeltisége folytán *Aradvármegyei árvaszékét* kereste meg a hozzá intézett kérelem elintézésére.

Az aradmegyei árvaszékhez a napokban érkezett az írtat, s ennek folytán a Csanádpalotai *Kriván* örökösök részére *Aradvármegyei* fog gyámot kirendelni.

A dologban csak az volt különösebb érdekessége a véletlennek, hogy az a másik nevezetes *Kriván*-ügy is Aradmegyei árvaszékéhez jutott, a hol már nem ismeretlen, habár kissé más kiejtéssel, ez a név.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* *Bejczy György*, az aradi színtársulat volt tenoristája szerdán a Népszínházban szerepelt. A Hoffmann meséiben játszotta Hoffmann. Felléptéről a P. H. ezeket írja: Szimpatikus, erős hangú énekes. Kár azonban, hogy tenorja nem tud a maga tisztaságában érvényesülni; a játéka pedig még több szó fér, mindenesetre használható erő.

* *Pályázat a pécsi színházra*. Május 15-én jár le a pécsi nemzeti színház 1905/908 iki idejére kiírt pályázat, mely iránt igazgatói körökben élénk érdeklődés nyilvánul. Mint értesülünk, a pécsi nemzeti színház ez idő szerinti igazgatója, *Nádasy József* a pályázatban nem vesz részt és átengedi a küzdőteret igazgató társainak.

* *Vigéczi Jákó* levelei. Tudvalevőleg az „Üstökös” *Vigéczi Jákó*-ja után nevezik az utazókat országjáró *vigéc* nek, s valahányszor megjelennek az ő humorától duzzadó, nem ritkán csipős ízű, de mindig kacagásra ingerlő levelei, melyeket gazdájával, *bukvári Krida* Naftalival vált, az azokban foglalt jelesebb kifejezések rövidesen szálló igékké válnak s szelvényben-hosszában lehet azokat halani. A levelek színe java most külön kötetben megjelent, nagy öröme a mulatni vágyóknak, s a két nagy levélíró arcképével ellátott díszes címborítékban 40 fillér bélyeg ellenében mindenkinek bérmentve küldi meg az „Érdekes könyvtár” kiadóhivatala (Budapest, VI., Kálmán-utca 2.) Kapható azonban a könyv minden könyvkereskedőnél, kolportőrnél és a dohánytőzsdékben.

Aradi iparosok a miniszterelnöknél.

(*Tisza* gróf a sztrájkokról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 13.

Az aradi ipartestület küldöttsége ma tisztelt *Tisza István* gróf miniszterelnöknél, akinek átnyújtotta az ipartestületnek a sztrájkmozgalmak tulkapásai ellen készített memorandumát. A memorandumban az ipartestület a legutóbbi bérharcolat kísérelésekre mutatva, az iparosok, a munkaadók hathatósabb védelmét kérte a hatóságok részéről, s ez iránt óhajtott a miniszterelnöknek s a kereskedelmi miniszternek intézkedését.

A küldöttségnek, amelyet *Nemess Zsigmond* dr. országgyűlési képviselő vezetett, *Berán Antal* ipartestületi elnök, *Weiß Alajos* alelnök és *Kiss Ferenc* titkár voltak a tagjai.

Tisza István gróf miniszterelnök a küldöttség szónokának adott válaszában hangsúlyozta, hogy immár a sztrájkkérdéssel az egész társadalomnak foglalkoznia kell. A kérdésnek nem az a részével, amely a munkások fizetésjavítási törekvéseire vonatkozik, hanem azzal, mely a munkabeszüntetést *terrorizmussá* forszírozza. És ez az a pont, ahol a hatóságnak is be kell a dologba avatkoznia. A munkásnak azt a jogát, hogy bére javítása érdekében munkatársaival szövetkezzék, elfojtani nem lehet, de nem is volna törvényes; azonban a *terrorizmus* ellen föl kell lépni. Ez irányban, ugymond, már tett is intézkedéseket és rajta lesz, hogy ez intézkedések a lehetőséghez képest fejlesztessenek.

Az ipartestület küldöttsége ezután részt vett az Országos Iparegyesület közgyűlésén, tegnap pedig tisztelt *Hieronymus Károly* kereskedelmi miniszter, *Zichy Jenő* gróf, az Országos Iparegyesület elnöke és *Gelléri Mór* kir. tanácsos, az iparegyesület igazgatójánál, akiket a kibővített ipartestületi háznak az ősszel leendő főlatására meghívott.

Új vasutvonalak a megyében.

(Hat előmunkálati engedély.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Hirt adtunk az *Alföldi Első Gazdasági Vasút* terveiről, a melylyel *Aradvármegye* több forgalmi központja, valamint *Arad*, *Temes* és *Torontálmegye* között motoros vasuti összeköttetéseket tervez. Ezeket a terveket érdekesen jelzi *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag *Arad jövője* című röpiratában. Az új vasutak ugyanis mind *Aradon* a város belsejébe vezetettnek, s a közuti forgalom révén *Aradot* illető tekintélyes fejlődelmet szaporítanak. Az új vonalaknak most történt meg az előmunkálati engedélyezése.

A kereskedelmi miniszter az *alföldi gazdasági vasut* részvénytársaságnak:

1. az aradi és csanádi egyesült vasutak *Pécska* állomástól kiindulólág *Pécska*, *Szemlak*,

Sajtény és *Nagylak* községek belterületén át, ugyancsak az aradi és csanádi egyesült vasutak *Nagylak* állomásáig;

2. az előbbi vonalból *Pécska* község belterületén kiágazolág *Német-Szt.-Péter*, *Székcsut*, *Nagyfalu* és *Perjámos* belterületén át a magyar államvasutak *Perjámos* állomásáig és innen folytatólág *Pécska* és *Lovrin* belterületén át a *temesvár-n.-szt.-miklósi* h. é. vasut *Lovrin* állomásáig, valamint innen *Gottlob*, *Bánát-Komlós* és *Nákófalva* belterületén át a magyar kir. államvasutak *Nagykikinda* állomásáig, illetve *Nagykikinda* belterületére;

3. az utóbbi vonalból *Német-Szt.-Péternél* kiágazolág *Főnlak* és *Zádorlak* belterületén át *Új-Arad* belterületére;

4. *Borosjenő* nagyközség belterületéről kiindulólág *Apatelek* és *Dezsőháza* érintésével *Silingya* belterületén át, valamint *Lugozó* és *Kavna* építésével *Taucig*;

5. az aradi és csanádi egyesült vasutak *Kisjenő Erdőhegy* állomásától kiindulólág *Erdőhegy*, *Kisjenő* és *Szintye* belterületén át *Seprős* község belterületére, végül

6. az aradi és csanádi egyesült vasutak *Csermő* állomásától kiindulólág *Csermő*, *Somoskő* és *Barakony* belterületén át *Talpas* község belterületére vezetendő 0.70 méteres keskeny nyomtávú h. é. vasutvonalakra, az előmunkálati engedélytegy év tartamára megadta.

Ez a hat új vonal *Aradmegye* forgalmának új korszakát fogja jelenteni, s azok megvalósítása bizonyára rövid idő kérdése lesz.

Betegség miatt a halálba.

(Öngyilkos aradi borbélysegéd.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Tettének oka: gyógyíthatatlan betegség. Röviden, szárazan evvel a pár szóval lehetne leírni azokat a számnélküli, csendes és hangtalan tragédiákat, amelyek mindaddig folynak, amíg az átszenvedőjük erőszakka végett nem vett nekik, eldobván maguktól azt az életet, amelynek minden pillanatát megkeseríti egy láthatatlan, sötétben dolgozó ellenféllel, a gyógyíthatatlan betegséggel való harc, és ennek a harcnak örökös meddősége. Ma délelőtt is meghalt egy aradi fiatalember, aki betegsége miatt rohant az örök sötétség karjaiba. Egy emberrel kevesebb. A világ pedig tovább forog.

Nebenführ József husz esztendő aradi borbélysegéd már gyermekébe óta betegkedett. Tudatában volt annak, hogy betegsége nem gyógyítható és emiatt állandóan rossz kedvű, komor volt. Munkaadója, akinek a *Pécska*-ut második számú házában van üzlete, és akinél *Nebenführ* már kilenc hónapja dolgozott, nagyon kedvelte a fiút, aki igen ügyes munkás volt.

Tegnap délután *Nebenführ* három forint előleget kért gazdájától, aki mit sem sejtve, át is adta neki ezt az összeget. A fiu pedig még tegnap este kéz alatt revolvert vásárolt ezen a pénzen, azzal a szándékkal, hogy agyonlője magát.

Ma délelőtt tíz óra tájban a borbély műhelyben levő másik segéd a műhely mellett levő kis szobából erős durranást hallott. Megrémülve szaladt be és ott találta a fekvőhelyen végig nyújtózva *Nebenführ*-t, kezében a még füstölő revolverrel. Jobb halántékából erősen patakzott a vér. A holtrámült segéd átfutott a szemben levő vasuti állomás rendőri szobájába, hogy bejelentse az esetet. Onnan értesítették a központi rendőrséget, amelynek részéről *Berecz Ferenc* kapitány és *Brück Gyula* dr. azonnal kimentek a helyszínre, ahol azon

ban már csak a bekövetkezett halált konstatahálták.

Az öngyilkos fiatal ember négy levelet hagyott hátra: egyet az apjának, egyet a bátyjának és egyet-egyét két rokonának. A rendőrség értesítette az elhunyt szüleit a váratlan szomorúságról s egyben átadta nekik a fiu hagyatékát, amely a borbélymesterség céljaira szükséges szerszámokból áll. Nebenführnek az apja napszámos, a kit a borzasztó hír egészen lesújtott.

A holttestet beszállították a felső temető halottas házába, ahonnan holnap délután fogják eltemetni.

HIREK.

Az aradi gyermekmenhely fölvatása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Csöndben, hivatalos aktus nélkül foglalta el az aradi m. kir. állami gyermekmenhely intézménye helyét a városliget mögött épült új díszes palotában. Most már annak berendezése is, csekély kivétellel készen van, s az céljára megfelelően működik.

A gyermekmenhelyben harminc kiskorú elhagyott gyermek van, s annak felügyelete alatt a vidéken hét-nyolcszáz gyermek van a „telepeken” elhelyezve, közöttük mintegy száz tápláló anyánál. Maga a lelencház rendkívül nagy gonddal, szintén fényűzéssel van berendezve, s az elhagyott gyermekek orvosi gondozása minden igényeket kielégít. A beteg gyermekek számára külön osztály van, minden szobának külön fürdőszobája, stb.

A gyermekmenhely ünnepi fölvatása május 20-án délelőtt lesz. A fölvatáson — hacsak Széll Ignác belügyi államtitkár nem jön le, — a belügyminisztert Urbán Iván főispán fogja képviselni, jelen lesznek a város, a vármegye, a Fehér Kereszt Országos lelencház-egyesület képviselője.

A fölvatató-ünnep részletes programja még nincs megállapítva, s annak ügyében Leitner Ernő dr. a gyermekmenhely igazgatóorvosa most teszi meg a szükséges intézkedéseket.

— A magyar delegáció ülése. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A magyar delegáció ma délután tartotta első és alakuló ülését. Elnökké Széll Kálmánt, alelnökké Szápáry Gyula grófot választották meg.

— A beruházási javaslat. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután Falk Miksa elnöklété mellett foglalkozott a beruházási javaslattal. A javaslat a képviselőház csütörtöki ülésén kerül napirendre.

— Motormenetek a kisjenői versenyre. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága értesíti a közönséget, hogy f. hó 15-én a kisjenői löverseny alkalmából Aradról Kisjenőre és vissza külön motormenetek fognak közlekedni. Május 15-én a külön motorvonat Aradról indul d. e. 11.17-kor, Új-szentannáról 12.08-kor, Simándról 12.29-kor, Kisjenőre érkezik d. u. 12.49-kor. Visszafelé május 16-án Kisjenőről indul 1.50 kor éjjel, Simándról 2.12-kor, Új-szentannáról 2.37 kor, Aradra érkezik 3.27-kor reggel. Ezen külön motormenethez jegyek a kalauznál váltandók. Menet ár Aradról Kisjenőig 2 kor. 40 fillér, oda és vissza 4 kor. 80 fillér. Szabadjegyek ezen külön meneteknél nem érvényesek.

— Egy aradi vértanu szobra. Az aradi vértanuk egyikének, Schweidel József tábornoknak, szobrot állítanak szülővárosában, Zomborban. A szoborbizottság, melynek elnöke Vértesi Károly, az emlékmű mintázásával Dárai Lajos budapesti szobrásztanárt bízta meg. A minta

természetes nagyságban elkészült s a hivatalos bírálat és átvétel csütörtökön történt meg a művész műtermében. Jelen voltak: Vértesi Károly szoborbizottsági elnök, Fittler Kamil bizottsági elnök, Réna József, Tóth István és Ligeti Miklós szobrászok, mint szakértők, s a vértanu-tábornok családja részéről Schweidel Albert negyvennyolcas honvédszázados, a tábornok fia, özv. Halász Gedeonné, született Schweidel Anna, a tábornok leánya, Balogh Sándor dr. negyvennyolcas honvédszázados, a tábornok veje, Hegedüs Gyuláné, szül. Balogh Irén és Schweidel Irma, a tábornok unokái. A szakértők és a család a szobrot igen sikerültnek mondták, s a mintát elfogadták a végleges kivitelre. Az emléket még a nyár folyamán ércebe öntik. Az ünnepies leleplezés október 6-án lesz.

— Madarász Antal nyugdíjaztatása. A mai közgyűlés tárgyalta Madarász Antal gáji alkaptánynak nyugdíjaztatás iránti kérelmét. A tanács javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy a munkaképtelenség megállapítására egy orvosokból álló bizottságot küld ki, melynek tagjai Posgay Lajos dr., Schuster Illés dr. és Kabdebó János dr. lesznek.

— Kritika az egyetemi diákokról. Ujjáalakításának szá husonegyedik évfordulóját ünnepelte meg ma délelőtt a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem. Az egyetem dísztermét ez alkalomból a tudós világ számos előkelősége s a hallgatóknak nagy serege töltötte meg. Eljött Berzeviczy Albert kultuszminiszter, Molnár Viktor címz. államtitkár és dr. Tóth Lajos osztálytanácsos kíséretében.

Az ünnepi előadást Heinrich Gusztáv dr. egyetemi rektor tartotta, aki rámutatott az egyetemi diákok nagy hiányaira. Elsőbben a középiskolával foglalkozott, a melybe tömegesen és hivatás nélkül tódulnak az ifjak, s azzal a nagyrészt felületes tudással, a melyet ott szerznek, lépik át az alma mater küszöbét. Egyik másik talán ambícióval kezdi meg tanulmányait, de azután, miután egy pár napon át hiába iparkodott beférkőzni a tulzsfolt előadóterembe, átvándorol a kávéházakba, vagy vizsztatér szülőföldjére, avagy hivatalt keres, hogy könnyebben uraskodhassék. Azután jön az utca, a napi politika s végül oda jutnak, hogy hangos kiáltással lámpákat és ablakokat vernek be s tetszelegnek maguknak abban, hogy uszályos dozói valamely politikai pártnak. Valamit kell tenni. Szükség van egy diák-otthonra, a hol az egyetemi ifju kellemes szórakozást és üdülést találjon társai körében, egy otthonra, a mely elvonja őt a kávéház hüzs levegőjétől. Ebben a diákotthonban egyesüljenek az összes diák-intézmények a segítőegyesülettől a sportegyletekig. Ez az otthon tehát nem állhat 2-3 szobából, ennek egy egész épületnek kell lennie. Ha ez megvalósul, akkor nemcsak hogy az ifjakat menti meg a zülléstől, hanem odacsatolja azokat is, akik már kiléptek az életbe s a társadalomnak esetleg számottevő tagjai lettek. Akkor feltámad talán a közönség jóakaró érdeklődése is az egyetem dolgai iránt, s akkor talán „az országházában sem fognak annyi ostobaságot és szemtelenséget” látni kiáltani. Beszede végén a közoktatásügyi miniszter jóindulatába ajánlja az egyetemet.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Ballagi Aladár dr. bölcsészeti d. e. dékán tett jelentést a pályamunkákról, melyeknek jutalmát Heinrich Gusztáv rektor nyújtotta át a nyertes ifjaknak. Az ünnepi gyűlés véén Nagy András joghallgató lendületes beszédben üdvözölte Vecsey Tamás professzort, aki nemrég töltötte be tanári működésének 40-ik évfordulóját. Köszöntötte őt, mint kitűnő tanárt, jeles tudóst, s az ifjuságnak őszinte, igaz barátját. Az üdvözlésre Vecsey meghatottan válaszolt.

Az ünnepség ezzel véget ért.

— A vasutas sztrájk és a katonák. A honvédelmi miniszteriumban most állították össze azokat a költségeket, amelyeket a vasutaknak a sztrájk alkalmával való katonai megszállása

és a vasuti ezrednek mozgósítása okozott. A költségjegyzék szerint az államvasutak igazgatósága kerek összegben 459,000 koronát fog fizetni a hadikincstárnak a vasutak katonai megszállásáért. Megjegyzendő, hogy ezen összeg nem foglalja magába azokat a költségeket, amelyek a tartalékos vasutasok behívása folytán merültek fel. Ezek külön elszámolás tárgyát fogják képezni.

— Halálozások. Aradvármegye egyik régi nemes családjának tagja: özv. drauci Dániel Lajosné, született Pulay Máli urnő Ó-Lécen, a hol vejét id. Dániel Pált meglátogatta, hirtelen meghalt. Holttstét Aradra szállítják s vasárnap, május 15-én temetik el az itteni családi sírkertbe.

Zdráhál Ferenc magyar-pécskai m. kir. kincstári ispán élte 64 ik évében hosszú szenvedés szurdán délen elhunyt. A megboldogult egyike volt az államjóságigazgatóság legrokonszenvesebb tisztviselőinek, a ki hosszú működése alatt sok barátot és tisztelt szerzett magának. Élénk szerepet vitt Pécska társadalmi életében is. Halálát özvegye, gyermekei és nagy rokonság gyászolja. Temetése ma délután ment végbe általános részvét mellett. A gyászoló közönség soraiban volt dr. Csernovics Diodor m. kir. államjóságigazgató, Seigelhy Elek számvevőségi főnök, mint az államjóságigazgatóság vezetői, Dálnoky-Nagy Lajos, Aradvármegye alispánja, Tóttóssy Géza kincstári ügyész és Schenk Ferenc pécskai főszoigabiró. Az államjóságigazgatóság nevében Bajtay Mihály a kiváló tehetségű fiatal aradi író mondott költői lendületű bucsu beszédet, míg a sirnál Szathmáry Géza kanonok esperes plébános emlékeztet meg szívből fakadó, gyönyörű beszédben az elhunyt kiváló érdemeiről.

Csik-szent simoni Lakatos Aladár miniszteri tanácsos, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója ma éjfélkor, alig két heti betegség után meghalt. Lakatos 54 évet élt. 1850-ben született egy biharmegyei nemesi családból. 1872-ben a honvédelmi miniszterium fogalmazó gyakornoka lett, a honnan egy évvel utóbb a közmunka és közlekedési miniszteriumhoz neveztek ki. 1885-ben miniszteri titkár lett s e minőségében a vasutágynek szolgált, 1895-ben min. osztálytanácsossá töltött kineveztetéséig, a mikor ismét a szabadalmi osztály, majd az ipari közgazgatási osztály vezetője volt, míg 1899-ben ő felsége a kereskedelmi miniszter előterjesztésére az államotított s ujonnan szervezett m. k. keresk. muzeum élére, mint igazgatót, miniszteri tanácsosi minőségben kinevezte. Tavaly ünnepelte harminc éves köztisztviselői jubileumát.

— Iparpártolási mozgalom Aradmegyében. Borosjenői tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap délután öt órakor a borosjenői intelligencia teljes részvételével Németh Zsigmond gurahonci főmérnök határozat felolvasást tartott a magyar ipar pártolása érdekében. A felolvasás hatása alatt a jelenlevők egyhangulag kimondták, hogy ezentul, amennyiben ez lehetséges, csakis magyar ipari cikkeket fognak vásárolni. Németh Zsigmond, aki már Gurahoncon és Borosbeszenen is tartott hasonló értelmű felolvasásokat, legközelebb Pankotán és Világoson fogja érdemes agitációját folytatni a magyar ipar érdekében.

— Kétezer halott egy orkán miatt. Fárisból jelentik, hogy néhány nap előtt az ázsiai Kokinkina gyarmat déli részén óriási vihar dühöngött. Az orkán borzasztó pusztításokat vitt végbe. Főereje Mytho városát érte, a melyet teljesen elpusztított, házait összedöntötte. A francia gyarmatügyi miniszter hivatalos jelentése szerint a ciklon emberáldozatainak száma legalább kétezerre tehető.

— Főispánból főügyész helyettes. A király dr. Kramolin Viktor nyugalmazott nyitrai főispánt a győri főügyészhez főügyési helyettesé nevezte ki.

— Házasság. Kirchnopf Ernő, központi állampézartari tisztviselő, tartalékos honvéd had-

nagy szombaton, e hó 14-én vezeti oltárhoz Aradon Brassoványi Erzsikét, Brassoványi József arad-csanádi egyesült vasúti ellenőr bájos leányát.

— **Jókai gyásznap.** A „márciusi ifjak” neve alatt csoportosult ambiciózus aradi fiatalok vasárnap este, a Csermák-féle vendéglőben Jókai gyásznapot rendez, melyre Aradváros hazafias közönségét tisztelettel meghívja, a rendezőség.

Műsor: Meghalt egy költő Szavalja Schulik Kálmán. Alkalmi hegedűszó. Előadja Insitöris Gyula. **Ünnepi beszéd.** Tartja Benedek Árpád, a „Függetlenség” felelős szerkesztője. Jókai. Szavalja Farkas Ferenc.

Kezdeté este fél kilenc órakor. A belépés teljesen díjtalan. Kedvező idő esetén, az ünnepély a kerthelyiségben lesz megtartva; ellenben a teremben. Schulik Kálmán, Kohut Béla, Zombori Gyula, Vankó Ferenc és Szilágyi Lajos, az ünnepélyt rendező bizottság.

— **Segélyakció a vasutasoknak.** Főváros tudósítónk írja: Amint ismeretes, tegnap báró Bánffy Dezső elnöklelte alatt a nyomorba jutott vasutasok családjainak megmentésére segélybizottság alakult, amely országos gyűjtést indít. A főváros területére a gyűjtés engedélyezését kérte a bizottság, amelynek megbízásából Landler Jenő dr. fővárosi ügyvéd ma adta át Rudnay Béla főkapitánynak a következő kérvényt:

„Tekintetes Főkapitányság! Tisztelettel esedezünk, miszerint az itt csatolt felhívásban megjelölt célra Budapest székesfővárosára kiterjedőleg a nyilvános gyűjtésre való engedelmet megadni méltóztatnék. Tisztelettel Bánffy Dezső báró elnök s. k. Hetes Antal dr. s. k. jegyző. Előttünk: Surányi József s. k. Landler Jenő dr. s. k. tanak”.

A kérvényhez csatolva van az a felhívás, amelyet a segélybizottság tegnap adott ki, és amelyet a lapok ma már közöltek. Landler Jenő dr. a főkapitánynyal és Boda Dezső rendőrkapitánynyal tartott megbeszélés után a kérvényt visszavonta és ezt még a mai nap folyamán a belügyminiszterhez nyújtotta be.

— **Román felsőbb leányiskola Aradon.** Az aradi görög keleti román egyházmegye legutóbbi zsinatán elhatározta, hogy társadalmi akciót indít egy Aradon létesítendő román nyilvános felsőbb leányiskola és internátus céljaira. Ungureán Manó temesvári ügyvéd és zsinati képviselő e célra 1000 koronát tett le az aradi szentszéknél. Az aradi Victoria hitelintézet ugyan e célra 500 koronát adott a jótékony célokra megszavazott összegből. Az aradi zsinat kiküldött bizottsága rövidesen összeül és megbeszéli az intézet létesítésének további teendőit.

— **Az aradi árvaház új szervezete.** Aradváros közgyűlése ma délután a tanács előterjesztésére elhatározta, hogy az árvaház szervezétére vonatkozó módosított szabályrendeletet az év június elsején életbelépteti.

— **A gazdasági egyesület és a szocializmus.** Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület május hó 17-én, délelőtt 10 órakor az egyesületi székház tanácstermében „szociális értekezletet” tart, a melynek tárgyai:

1. Aradvármegyében mutatkozó szocialisztikus és kommunisztikus mozgalmak. 2. Az eközben nyilvánult elégedetlenség okainak elhárítására szolgáló kormányzati intézkedések. 3. Az elégedetlenséget feleltető izgatások és erőszakosságok megakadályozása. 4. Törvényhatósági és községi teendők. 5. Társadalmi feladatok.

— **Egy hadnagy öngyilkossága.** Lőcseről jelentik, hogy ott ma a 85 ik gyalogezred egy hadnagya, Arkóvi Ernő, ma főbelölte magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Az országos iparegyesület aradi kitüntettjei.** Csütörtökön délelőtt tartotta meg az Országos iparegyesület ezidei rendes közgyűlését,

amelyen a folyó ügyek elintézése után az egyesületi díszérmekeket és munkás érmekeket is kiosztották. Az érmekek kitüntetettek között több aradi iparos és munkás is van, akik az aradi ipar előrehaladott voltának fényes bizonyosságát szolgáltatják. Ezüstérmét kapott Reinhardt Gyula aradi butorkereskedő, a Reinhart Fülöp cég tagja és Walder Simon, a Weisz Mór és fia cég gyárvezetője. Bronz érmét kaptak: Olár Jusztin, az aradi cipőtermelők szövetségének igazgatója, Lonn Nándor, a Weisz Mór és fia cég főcukrásza és Utócs György munkás. Az iparegyesület közgyűlésén az aradiak közül jelen voltak: Olár Jusztin és Walder Simon, továbbá az utóbbinak egyik főnöke, a ki egyben Reinhardt Gyula megbízásából az ő ezüstérmét is átvette.

— **Elítált vasutasok.** Kassáról jelentik: Két napi tárgyalás után ma fejezte be a kassai büntetőtörvényszék a kassai vasutasok sztrájkjából eredő büntetőügyet. A vádirat Pavkovic Dusan, Lichtenstein Armin, Szabó Sándor, Jurcsó Gyula, Lebanovics Gusztáv, Gabányi Lajos, Mersicz Géza és Zombory János vasutasokat vádolja hivatalos hatalommal való visszaélés büntetével. Az öt első altiszt, a három utolsó hivatalnok. Mind a nyolc vádlott tagadta a terhére rótt cselekményt. A vádlottak kihallgatása egész délelőtt tartott, a délutánt a tanukihallgatások foglalták le. Este 6 órakor kezdődtek a perbeszédok. Nyékhegyi ügyész valamennyi vádlott ellen fentartotta a vádat és az összes vádlottak elítélését kérte. A védők azt bizonyították, hogy a vasutasok nem köztisztviselők, munkamegtadadás nem történt, mert a vádlottakat senki munkára fel nem hívta, sőt a miskolci üzletvezetés a forgalom beszüntetését elrendelte. Az ítéletkiírás ma délelőtt 11 órakor volt. Jurcsó Gyula kivételével a törvényszék valamennyi vádlottat hivatalos hatalommal való visszaélés büntetében bűnösnek találta és ezért a 99. §. alkalmazásával Pavkovic és Lichtensteint három, Szabót és Lebanovicsot két hónapi, Gabányit, Mersiczet és Zomboryt egy hónapi fogsárra és hivatalvesztésre ítélte. Jurcsót a vád alól felmentették, mert a megokolás szerint a Kuria 58. számú döntvényével, melynek nemcsak törvénypótló, de törvénydöntő ereje is van, igazolja, hogy a vasutasok köztisztviselők. Jurcsóval szemben sincs igazolva, hogy a sztrájkban résztvett. Az összes vádlottak felebbezték, az ügyész azonban megnyugodott. Megemlíthjük, hogy az elítált vasutasok egyike, Lebanovics Gusztáv, hosszabb ideig az aradi üzletvezetésnél hivatalnokoskodott.

— **A képviselői napidíjak.** Az angol alsóház tegnap 221 szavazattal 155 ellenében elvetette azt az indítványt, hogy a parlament tagjai fizetést kapjanak.

— **Öngyilkos tizedes.** Pozsonyból táviratoznak: Szép Gusztáv honvédtizedes tegnapelőtt az őrségről megszökött. Ma reggel megjelent a kaszárnyában, s mielőtt lecsukták volna, szolgálati fegyverével főbe lötte magát. Az öngyilkos tizedes előkelő pozsonyi család gyermeke volt.

— **Új építkezések Aradon.** A város törvényhatósági bizottsága a mai közgyűlésen a tanács javaslatára megadta a községi adómentességet a Schör Albertné, Tenczer Ferenc, Müller Gyuláné, Pellegrini Károly, Kovács Imre, Fecsmann György, Kende Arthur, Fischer Aladár, Németh Mihály és neje által emelt új épületekre.

— **Bucsu Világoson.** A világosi templom ünnepe a szokásos ünnepélyességgel f. hó 16-án fogják megtartani. Az ünnepi szent beszédet ez utal is Nagy József pánkotai plébános mondja, a nagy misét pedig több lelkész segédletével Seirmay János buttyini plébános, kerületi alesperes fogja tartani. Ugyan e napon lesz Világoson a kerületi lelkészek szokásos gyűlése, az ugynevezett korona.

— **Elhunyt horvát író.** Zágrábból táviratoznak: Kumisics Jenő, kiváló horvát író, ma éj-

jel meghalt. Kumisics tartományi képviselő is volt és a zlatári választókerületet képviselte. A jogpárthoz tartozott, melynek elnöke volt. A horvát regényirodalom, melynek sorában Kumisics az első volt, halálával nagy veszteséget szenvedett.

— **Új orvos.** Aradváros mai közgyűlésén a törvényhatósági bizottság elrendelte Grossmann Emil dr. orvostudori oklevelének kihirdetését.

— **Felrobbant léghajó.** Párisból sajtóságos baleset híre érkezik. Egy léghajó felrobbanása következtében mintegy harminc ember, köztük többan életveszélyes sebesülést szenvedtek. A sebesültek azonban nem a léghajó utasai, hanem a robbanás színhelye melletti ház lakói, akiket nagyrészt zárt ablakok mellett talált a robbanás s akik ennek dacára az explosió folytán súlyos égési sebeket szenvedtek. Az eset részletei a következők: A Surcouf nevű léghajó, mely Henri Bacon tulajdonát képezi, ma tulajdonosa mellett három utassal éppen leszállt egy hosszabb ut után az Edvard Robert-utcában. A léghajó utasai közül az egyik a leszállás alkalmával a ballon kosara alá került, úgy, hogy az egész léghajó terhe reánehézült. A többiek, akik társukat az összenyomatástól féltették, késeikkel több nagy lyukat vájtak a ballon falán, hogy társukat kínos helyzetéből kiszabadíthassák. A gáz sivitva fordult ki a gömbből, és a közelfekvő 17-es számú ház egyik ablakában cigarettázó fiatalember szivarkájának tüztől, — más verzió szerint egy ott álló ember cigarettájától, — meggyuladt. A következő pillanatban, óriási detonáció kíséretében borzasztó robbanás történt. Hatalmas tűoszlop emelkedett a ház homlokzata előtt és a tűz a nyitott ablakokon keresztülhatolt az első és második emeleti lakásokba. Ahol zárt ablakok voltak, azokat a robbanás bezúrta, úgy, hogy a közelfekvő házakon egyetlen ép ablak sem maradt. A bezúrt ablakokon keresztül is betört a lakásokba az óriási lángnyelv, szörnyű pusztítást okozva a bennlevő butorokban Igen sokan, legtöbben a 17-es számú ház lakói közül, retentő égési sebeket szenvedtek. Tizenöt sebesültnek, köztük a ház tulajdonosának is, oly súlyosak a sebei, hogy felgyógyulásukhoz nagyon kevés reményt fűznek. Ezekon kívül több mint huszan kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek; de ezek is valamennyien olyan állapotban vannak, hogy mentők szállították őket a közelfekvő kórházakba.

— **Öngyilkosság M. Radnán.** Mint máriaradnai tudósítónk írja, folyó hó 13-án éjjel Tóth József ottani napszámos a csendőrségi laktanya melletti léckerítésre felakasztotta magát. Az öngyilkos tizenöt évig vadházasságban élt Koczás Annával, a ki őt tékozló életmódja miatt egy év előtt elhagyta és a csendőrséghöz beállt szakácsnénak. Tóth Józsefet ez teljesen elkésztette. Bujában még jobban a miatkozásnak adta magát és minden keresetet elitta. Még tegnap megjelent a csendőrségi laktanyában és kérte Koczás Annát, hogy térjen vissza, ez azonban kereken kijelentette, hogy soha többé nem akar tudni felőle. Erre Tóth megfenyegette az asszonyt, hogy meggyilkolja és nagy káromkodás közt távozott. Ma reggel 8 órakor, midőn a csendőrséjrat haza ment, ott találta Tóth Józsefet csüngve a léckerítésen, a melyre nadrágszíjával felakasztotta magát. Segíteni már nem lehetett rajta, mert halott volt. Zsebében találtak egy cédulát, melyre a következő pár szó volt írva: „Szomorúságomban tettem ezt.” A hullát ma délután felboncolták.

— **Rablóvilág a fővárosban.** Budapestről írják: Csütörtökön este a budafoki-úton Budafokról a főváros felé gyalogolt Klimisch János kertész. Egyszerre három napszámos formájú ember megtámadta. Hátról leütötték és amikor elveszítette az eszméletét, kirabolták. Klimisch nagysokára tért eszméletre az utszéli árokban és nyomban a rendőrségre sietett. A rablók elvették 56 fillér pénzt és fekete,

kuucsu nyelű kertészkesé. Amennyire emlékeznek, a rablók egyike 30—35 éves lehetett, a másik kettő 20—22 évesnek látszott. A rendőrség nyomozza a rablókat. — A másik rablótámadás a Nap utcában történt. Domján Vendel szénkereskedő másodmagával hazafelé tartott. A Nap-utca 39. számú ház előtt egy szerre neki ugrott egy 23—24 év körüli kis fekete bajszos, csizmás fiatal ember és Domján mellényéről letépte az aranyláncot, a mely ketté szakadt. A kezében maradt láncsal azután elmenekült.

— A fővárosi elite orfeum, szombaton és vasárnap, a hó 14-én és 15-én tartja bucsuünnepét a Központi szállóban. Ez alkalomra a budapesti „Fővárosi Orfeum” kedvenc alkalmi humoristája, Barkay, ugyisint a közismert kitűnő alakító komikus Grünau, valamint a budapesti „Folies Caprice” közkedvelt szubrettje Neumann Mimi, viszonzással az aradi közönség pártfogásáért kitűnő és új dolgokat fognak előadni.

— Jótékonyág. Az aradi Névtelen-asztaltársaság 10 koronát küldött az öreghonvédek felruházási alapjához; az Erzsébet-városi agghonvédek segélyező asztaltársaság által küldött tiszteletjegy megváltása fejében, amiért az aradi 1848—49 es honvédegyelet ezután is leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Simay István, egyesületi elnök. May Soma, jegyző.

— Bórmálási ajándékul legalkalmasabb az állandó értékkel bíró ékszertárgy és ilyet legelőnyösebben vásárolhat Kun József ékszerüzletében Arad, Andrassy-tér, Reinhart-palota. 1905

— Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

Amerikai párbaj halottja.

(Egy debreceni teologus sorsa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Egy debreceni teologus életének megrázó tragédiáját jelentik ezek a sorok, a melyeket Debrecenből tudósítanak.

Az öngyilkos: Dobra Jenő, huszonegy éves, másodéves hittan-nallgató. Az öngyilkosságot a nagyerdőben követte el. Barátai észrevették a szándékát s a mikor ép el akarta követni az öngyilkosságot, utána sompolyogtak. Azonban amint felé közeledtek, megroppant lábuk alatt egy letörött galy, Dobra odanézett s észrevette őket. — Hirtelen feingrott s kezében a revolverrel szaladni kezdett előlük. Ezek mindenütt utána.

— Jenő! Allj meg! Az istenre kérünk!

Tíz lépésnyire érhetek hozzá, midőn Dobra hirtelen szembe fordult velük, s szívének szorította a revolvért s elsütötte. Tagjai összerándultak, hatalmasat ugrott s arcra esett. Utolsó szavai ezek voltak:

— Nem jól talált. Adjatok még ide.

Mire dr. Balkányi Ede s dr. Szentpáli Béni orvosok megérkeztek, már csak a beállott halált s az öngyilkosságot állapították meg.

Érdekes az, amit az egyik levél háttára írt halála előtt egy pár perccel.

— Azt hiszitek, bolond vagyok, mert meghalok? *Ti vagytok bolondok, mert éltek...*

Hulláját Mihályi István rendőrbiztos a kórházba szállíttatta.

Tettének okául hátrahagyott leveleiben is az amerikai párbajt említi, a mit bizonyít barátainak elbeszélése, akik azt mondják hogy tegnap délelőtt Budapestre sürgönyözött valakinek, a kivel békülni akart s a kitől hiába várta a választ.

Barátaihoz a következő érdekes, dult felkü állapotra valló levelet hagyta hátra:

Szeretett Barátaim!

Midőn ezt olvassátok, én már halott vagyok! El kell mennem egy jobb hazába, hol már semmi se fáj, a hol boldog az ember, csendes és nyugodt. Oh nyomorult az élet! Ma vigadunk, holnap sirunk, ma nevetünk, holnap zokogunk. Ilyen voltam én is, de jött egy gyerekes dolog, egy amerikai párbaj. Ma végső nap

és így végem. Lehet, hamar elfeledtek, de szellemem eljön hozzátok, hogy megnevettesen titeket. Oh nem érzitek ti azt, hogy mi az a halál?! Boldog álom, mely örökké tart. *Hiszen nincs feltámadás!* Oly hívogató egy cső, oly kedvesen int, megyek már, sietek. Tanuljatok, dolgozzatok, — csak amerikai párbajt ne vivjatok. Ez nagy számárság. Haladjatok a pályán rendületlenül előre. Küzdjétek, míg én álmodok. Egy ólom és a szív megszűnt dobogni. Oh könnyen adják a halált! Nehogy valaki sajnáljon közületek engem, hiszen boldog vagyok már, meghalok. Fáj itt hagynom, kiket szerettem. De itt kell hagynom. Mulassatok, míg én hallgatom. Enkeljétek el síromon azt a dalt, a mit szerettem: „De ki tudnám panaszkodni magamat.” Igyatok néha az én egészségemre is. En már nem ihatok. Ha néha este szobátokba ültök, elővök egyenkint hozzátok; idézettek fel, s ha lehet megjelenik szellemem — és most Isten veletek! — Tandem felix! Olé mindnyájátokat szerető barátotok.

Arról, hogy kivel vivhatia az amerikai párbajt, semmit se tudnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A pörvesztes kincstár. Ismeretes az a per, a melyet Dittrich Albert cs. és kir. 33. gyalogezredbeli ezredes indított a kincstár ellen, kártérítést követelve egy lováért, a mely az aradi Maroshidon átmenve, egy korhadt deszkában megakadt s gyakorlati célra használhatatlan lett. Az aradi járásbíró megítélte az ezredesnek a kártérítést és hasonlóan döntött ma az aradi kir. törvényszék polgári felelősségi tanácsa, kötelezve a kincstárt 680 korona kártérítésnek és a per költségeinek megfizetésére. Az ezredes: Parecz Béla dr. aradi ügyvéd, a kincstárt Kócsy Pál kincstári alügyész képviselte. Az ítélet jogerős.

§ A bírói létszám szaporítása. Az igazságügyminiszter az 1904. költségvetésben 163.717 koronával többet kér a személyi járandóságok fedezésére. E többletre a megokolás szerint azért van szükség, mert az ítélőtáblai címmel és jelleggel felruházott bírák létszámában 18 bíronak nyílik meg igénye az 1891. XVII. t. c. 31. §-ban körülírt tízedéves korpótlékra. (Fejenként 500 korona.) A bírói állások számát tizenkettővel gyarapítják, főleg azért, mert a törvényszékeknek alkalmazott albíró a bírói szervezeti törvények érteimében a fegyelmi, esküdtbíróági és felelősségi tanácsokban részt nem vehet és így a törvényszéki bírót nem pótolhatja. Emelik a jegyzői létszámot is. E célból 40 új jegyzői állást létesítenek, ellenben megszüntetnek 47 aljegyzői állást. Itt tehát tulajdonképpen nem a létszám emeléséről van szó, hanem inkább előléptetésekről. Szaporítják a telekkönyvesek számát, és pedig nyolccal. Ez azért szükséges, mert a miniszter a jövő évben több járásbírói telekkönyvi hatáskörrel fog felruházni.

§ A nagyikindai képviselő gyilkosai. A nagyikindai képviselő meggyilkolása miatt indított bűnyügyben fordulat állott be. A vizsgálat egészen új irányban indul meg, ami által a Sibul-testvéreknek sokkal több reményük lehet, hogy ügyük kedvezőbb befejezést nyer, mint eleinte gondolni lehetett. A Sibul-testvérek védője, Zsiros Lajos dr. nagyikindai ügyvéd néhány hét előtt az iránt adott be kérvényt Magyar vizsgálóbíróhoz, hogy szélesebb mederben folytassa a vizsgálatot a nagyikindai gyilkosság ügyében. Azt kívánta Zsiros, hogy a vizsgálóbíró szerezzék be annak a 271 járásbírói pörnek az iratait, amelyekből kitűnik, hogy az agyonvert Eremits Pál tömérdek családott tett tönkre. Magyar vizsgálóbíró ezt a kérvényt áttette a vád tanácsához, mely ma foglalkozott vele és elrendelte ama 271 úzsora-pör ítéleteinek beszerzését, amelyeket Eremits Pál ellen indítottak a kifosztott nagyikindai szerbek. Azonkívül a vizsgálóbíró a maga hatáskörében elrendelte több olyan tanu kihallgatását, akik tudják, hogyan juttatta koldusbotra a képviselő a Sibul fiuk édesapját. Ez még legalább két hónapot vesz igénybe a vádirat elkészítésével együtt. A vádirat ellen a védő valószínűleg felelősséget ad be, amely fölött a vád tanács hatá-

roz. Mindez pedig annyi időt emészt föl, hogy a juniusi esküdtzéki cikluson semmi esetre se tárgyalhatják az ügyet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 13.

Tegnapelőtt sötét felhők borították az égboltot, ám csak kevés eső hullott.

Számos hegyről kapunk értesítést, hogy áldást hozó volt az eső, legalább a föld felületét áztatta meg, de az ujjonnan elvetett tengerinek több nedvességre lenne szüksége.

Gabnavásárunk csak szűk keretben mozog, mert az eladást gazdáink jobb árak reményében még nem hozzák forgalomba.

Mintegy 600 m.m. buza és 500 mm. tengeri kelt el jól tartott napi áron.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.30—7.50.

Buza közép 7.10—7.20.

Tengeri 4.70—4.75.

Rozs névleges jegyzés 5.80—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.20.

Zab névleges jegyzés 5.00—5.00.

Iránzat lanyhább.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 13.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelte, a vételkedv korlátozott. Kedvező iránzat mellett 16,000 métermáza került forgalomba, közben néhány fillérral drágább áron. — Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 20 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza májusra	7.94—7.95
Buza októberre	8.05—8.06
Rozs októberre	6.68—6.69
Zab májusra	5.32—5.33
Zab októberre	5.57—5.58
Tengeri májusra	5.—5.01
Tengeri júliusra	5.14—5.15
Répece augusztusra	11.—11.10

Zárulat 5 órakor:

Buza májusra	8.02—8.06
Buza októberre	8.13—8.14
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab májusra	5.32—5.33
Zab októberre	5.60—5.61
Tengeri májusra	5.—5.02
Tengeri júliusra	5.14—5.15
Répece augusztusra	11.—11.10

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	636.50
Magyar hitelrészvény	752.25
Leszámítolobank részvény	454.—
Rima-Murányi vasmű részvény	487.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	635.50
Közuti vasut	575.50
Városi villamos vasut részvény	350.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személysz. tv. reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.25	Gyorsvonat délelőtt 12.12
Gyorsvonat délután 4.16	Személyvonat d. u. 3.29
Személysz. tv. d. u. 4.51	Gyorsvonat este 7.04
Személyvonat este 9.30	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.25	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.22	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.02	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.01
Gyorsvonat este 7.11	Radnáról vas. és ün. e. 8.07
	Személyvonat este 8.50
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.40
Személyvonat d. e. 12.17	Személyvonat d. u. 3.42
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 4.50	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 6.59
Személyvonat d. u. 4.06	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.27	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahoncig sv. d. u. 4.25	Személyvonat este 6.49

NAPIREND.

Május 14. Szombat. Rom. kath. naptár: Bonifác vértanú. — Protestáns naptár: Bonifác vértanú. — Izraelita naptár: Sabbat, Bamidbar. — Görög-keleti naptár (május 1.): Jeromos. — A nap két 4 óra 9 perccor, nyugszik 7 óra 11 perccor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{4}$ —12 $\frac{1}{4}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{4}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A közpon'ti meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Kesőbb enyhébb, száraz.

Utolsó hét!

1,000.000

Főnyeremény egymillió korona!

A május 17. és 18-iki húzásokra csakis nálam kaphatók a nagy

főnyereményekre

játsszó itt felsorolt

szerencseszámok

	92649			
	$\frac{1}{2}$			
25783		36055		
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{2}$		
50757	47769	25787		
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$		
76845	11956			
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$			
55801				
$\frac{1}{4}$				

eredeti első osztályu árak mellett:

Egész sorsjegy. Fél sorsjegy. Negyed sorsjegy. Nyolczad sorsjegy.
12 korona. 6 korona. 3 korona. 1 kor. 50 fill.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-ünetében Arad.

ALAPÍTOTT 1875. ÉVBEN.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Figyelem! Vidéki ügyfeleimet kérem, hogy a mennyiben fenti számok bármelyikére reflektálnának, a megrendelést nekem lehetőleg postafordultával beküldeni sziveskedjenek, mert a nagy kereslet következtében szerencse számaim nagy részét már eladtam.

Húzás már május 17-én és 18-án.

Utolsó hét!

CSARNOK.

Meválás után.

Irtá: Móra István.

(Vége.)

III.

Érezvén, hogy kötelességet teljesített: megnyugszik a lélek.

A két öreg is belenyugovék a változhatatlanba. S megnyugodott sziveikre piros sugarait hintette a jegybejáró leány boldogságának napfénye. A fiúk is nemrég irték levelet. Az öregek, a pesti fiúk írja, hogy mind egészségesek. A hét unoka is, akár a makk. Pista már nagyobb, mint az apja, Kata is maga huzza már fel a strimfijét, a bakancsát is csak be köll gombolni. Az öt i kolás gyerek közül egy se kapott husvétra intét... Dehát, jó az Isten!... A másik fiu, meg, Feri, azt írja Szegedről, hogy a Panka lányokkal furán vannak a látók. Ki arra fogadozik, hogy akárcsak az apja, ki azt mondogatja, hogy csupa anyja. Különbön olyan mint a csik; a mit megfoghat, keserves kiven-

ni a kezébe. Ők maguk is jól vannak, csak most esejen majd nézbért kell fizetni, az egy kicsit meghuzza őket. Dehát jó az Isten... Jó az Isten! Jó az Isten! Mindig is jó volt az Isten.

S csak az a mindig jó Isten tudhatja, mit álmodott egy éjszaka Berényi Márton mégis, egy vasárnapra virradó hajnalon. Csak a nélkül, hogy előtte utána említette volna is valakinek: a vasárnapinagymise után bekopogtatott Asztalos Sándor tekintetes ur ajtaján, kire át is irták már a szőlejükét.

— Dicsértessék a Jézus...

— Mindörökké, Márton bácsi... No mit hozott?

— Csak az imádságomban, hogy az Isten részesítse a tekintetes urat... A templomból jöttem.

— Köszönöm Márton bácsi... Hát hogy vannak?

— Megvagyunk tekintet-s uram.

— Egészséges-e az öreg néni?

— Köszönöm kérdést a tekintetes urnak, most lehetősön van.

— Akkor bóla Istennek...

Az öreg ember levette a főntfislejtett pápaszemét:

— Hála, tekintetes uram, hála... Csak volna egy kéréssem a tekintetes urhoz.

— El köll mondani, Márton bácsi.

— Hogy állsan kérem a tekintetes urat, szétverték-e már ezt a minkféle rossz gunyhót?

— Nem, azt nem bántjuk, még az új házunk föl nem épül. Hogy legyen hova huzódni, ha kimegyünk.

— Érttem, kérem szépen... Hát ez a nagy agácfa a gunyhó sarkán megvan-e még?... Tetszik tudni, hogy én azóta nem jártam arra...

— Az is megvan még. Lugasoszlopnak szántuk.

Az öreg ember törölgette a pápaszemét kanavász kendőjével:

— Éppen ez iránt szegyenkeztem ide tekintetes uram... Nézze, én azt a fát kifelejtettem az alkuból... De tudom, hogy a tekintetes ur milyen jó ember, mit felelné rá, ha most kérném, de nagyon alásan, hogy ha a gunyhót szétverik is, hagyják meg azt a fát, maradjon az a miénk, az enyém meg az anyóé, még élünk... Kilenne belőle mindkettőnknek a keresztje... De csak ha a tekintetes ur gondolja...

A tekintetes ur keze soká kereste a nyugodt öreg ember két kezét s hogy megtalálta, megszorította és soká rázta:

— Ugy lesz Márton bácsi... Még én élek, úgy lesz, de meghagyom a maradéknak is...

Van-e a földnek hazajáró lelke, kivel, mint a halottal, szívetekkel nőttel, úgy öleltek ztek álom közt, mintha élne? A kedvessel, az elszakadtal, a drágával?

Mert ha nincs annak a földnek hazajáró lelke: akkor nem szerettték ezt a földet...

IDEGENEK ARADON.

— Május 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Szirmay József magánzó Budapest. — Neuberger Gyula utazó Budapest. — Bossevits Ignác utazó Budapest. — Csillag József utazó Bécs. — Mangolius M. utazó Bécs. — Bandri József dr. ügyvéd Budapest. — Herzfeld Károly utazó Budapest. — Magyar Ede építész Szeged. — Boda János utazó Budapest. — Herczeg Jenő utazó Budapest. — Kaufmann Simon utazó Budapest. — Schwarz Ferenc utazó Bécs. — Altschul Miksa utazó Bécs. — Péntek József utazó Bécs. — Majnysky Mladen utazó Bécs. — Elek Miklós utazó Budapest. — Berger József utazó Bécs. — Lax Sándor utazó Bécs. — Goldzicher B. utazó Bécs. — Kramer Gyula utazó Budapest. — Wessel Oszkár utazó Bécs.

Központi szálloda. Keresztes Lajos jegyző Osermő. — Czipernovszki Ferenc igazgató Budapest. — Deutsch Félix kereskedő Budapest. — Kovács Béla föl birtokos Somoskés. — Halmos Oszkár dr. ügyvéd Budapest. — Sitz Emil utazó Prága. — Glasner Antal mérnök Budapest. — Pendl Ádám utazó Budapest. — Házi Agost földbirtokos M.-Bánhegyes. — Politzer Sándor kereskedő Budapest.

NYILTTÉR.*

A Kass-vendéglő

kertmegnyitása.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy

ma szombaton

kert-helyiségeimet

a 33. gyalogezred zenekarának

hangversenye mellett

megnyitom.

Belépti-díj 20 kr. Kezdeté este fél 8 órakor.

Tisztelettel

KASS BÉLA,
vendéglős.

Arad és vidékén

osztálysorsjegyek

Török A. és Tsa

legnagyobb és kiválóan szerencsés bankházából

Bpest, VI., Teréz-körut 46a.

kizárólag nálam kaphatók.

Az I. osztály húzása május 17. és 18-án.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{2}$ sorsjegy	$\frac{1}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{8}$ sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Kiváló tisztelettel

1390

Kubina Béláné
papirkereskedése,

Arad.

KÖZPONTI SZALLODA.

Ma szombaton, május 14-én

a Fővárosi Orfeum-Társulat előadása.

BARKAY, BARKAY, BARKAY,

a bpest fővárosi orfeum kedvenc komikusa.

Mimi Neumann, Ormay Lujza, Negri Elli,

Grünau Poldi, Grätz Károly.

Béldy Jlona, Wally és Mici Valetti.

Cigány tánckettős

„Első próba.”
kacagtató bohózat.Felolvasás
a japán-crosz
háboruról.

Családi műsor.

Belépti-díj 1 korona.

Kezdeté 8 órakor.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicago-i aratógépgyár.)

KNECHT J. E. igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 80.

Gyártmányok: Kévektőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszáló-gép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévektőfonalgyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép. 3460

Képviselő: Kovács Soma és Társa Arad, Neuman-palota.

Szent-László (Püspök) gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, KERNÁTS JÁNOS, fürdőbérlet kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasúton Nagyváradtól fél, kocsin 3/4 órai távban. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.
Az európai hőmérséklet 41° C. meleg természetes hévíz javulva van: az ízületek és izmok számos bántalmánál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényes és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző hórbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.
A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirtalakkal, zongora, könyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Étterem, cirkuszszínpad, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó teképalya és Lawn-Tennis.
Öt tükörfürdő és három kádfürdő kivül márfürdők is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillértől 1 kor. 20 fillérig. Elsőrendű, kitűnő állandó zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.
Villany-világítás. A legszebb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérlet mellett. Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség. 3462

XXIV-ik magyar királyi jótékony célú államsorsjáték

melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítatni. Ezen sorsjátéknak 7691 nyereménye van 365,000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona,

továbbá:			
1 főnyeremény	50,000 kor.	20 nyeremény &	500 kor.
1 „ „	20,000 „	50 „ „	100 „
1 „ „	10,000 „	100 „ „	50 „
2 nyeremény &	5,000 „	1000 „ „	20 „
5 „ „	2,000 „	6500 „ „	10 „
10 „ „	1,000 „		

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltó-üzletben. 3394

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosabb szer a Kossuth-féle

„Tinctura Capillorum”

több ismert nevű orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárban Arad, Boros Béni-tér 15. 1049

Kapható: Földes Koloman, Vojtek Kálmán és Krebsz Géza urak gyógyszertárban.

Alapított 1860. Telefon 213.

Legujabb divatu

uri és gyermek

szalma kalapok

remek választékban kaphatók.

M Ü N Z I.

cézgnél. Aradon. 767

Figyelem!

Megérkeztek színes

bőr-különlegességek

dus választékban minden színben. shevreaux, boksx és bagaria bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női mintacs. Arad, Szabadság-tér 4.

Városi és megyei telefon 115.

Ügyes és képzett

masszirozó nő,

jó bizonyítványokkal, ki a vizgyógyászati műveletekben teljesen jártas, s lehetőleg uszni is tanít

állást nyerhet

a folyó idényre június 15-től szeptember 1-ig a

menyházai vizgyógyintézetben.

Ajánlközások és bizonyítványok a fürdőkezelőséghez Menyházára (Aradmegye) intézendők. 1392

Köhögést csillapít

birneves és kellemes ízű Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Koloman és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Arpád gyógyszerárban Aradon. 247

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos
házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg:

ALAPITTATOTT 1890.

6528/1904. szám.

Aradvármegye Alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A kurticsi személyes jogu gyógytár haszonélvezője nagykoruvá válván, az ekként megüresedett jogositványra az 1876. évi XIV. t. cz. 134. §. illetve a nagyméltóságú Belügyminister 22370/883. sz. alatt kiadott rendelet 13. §-a alapján pályázatot hirdetek.

Felhivom azon gyógyszerészeket, kik a jogositványért pályázni kívánnak, hogy az említett törvény 129. §-ában előírt minősítést igazoló gyógyszerész tudori vagy gyógyszerész-mesteri oklevéllel nem különben a gyógyszerész-tárakról szóló szabályrendelet 110. §-ának 1., 2. és 3-ik pontja értelmében felszerelt kérvényeket hozzám 1904. évi július hó 1-ig terjeszék be; kijelentvén azt is, hogy a volt haszon élvezőtől a gyógyszer-tári készletet és felszerelést a becsárban átvenni hajlandók.

A határidőn túl beadandó vagy a nem kellően felszerelt, ugyszintén a fenti nyilatkozatot nélkülöző folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1904. épi április hó 29-én.

1394 Az alispán távol.
Boros Iván,
fb. főjegyző.

9644—1904. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy a „Mária Anna császárné” alapítványi bizottság pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jöveleméből két szegény beteg tengerész katonára közt az 1904. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás segélyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényel, kik a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsáttak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legérdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizetetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíj akújából elnyerését nem zárja ki.

Felhivatnak tehát az igény jogosultak, hogy a szükséges okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványait folyó év: július hó 1-éig a triesti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyujtsák be.

A folyamodó által igazolandó;

1. Hogy a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálat alatt keletkezett betegség miatt ellátási igény nélkül bocsáttatott el;

2. hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult.

Ezen utóbbi körülmény szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én tul beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad szabad királyi várostanácsának 1904. évi május hó 7-én tartott üléséből.

A városi tanács.

916—1904. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a felső-marosparti 7. 8. 9. és 10. számú falrakó helyeknek bérbeadása iránt folyó év május hó 24-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: a) 9. számú 511 40/1100 örl területű falrakóhelyre 50 fillér, b) A 9—10. számú 1485 50/1100 örl területű falrakóhelyre 90 fillér, c) A 7—8. számú 928 örl területű falrakóhelyre 50 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1904. évi május hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

? Miért ?

nevezik

Gaedicke

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki

Mert ott a 602.000 kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a 400.000 „ főnyereményt

Mert ott 3-szor a 100.000 „ „

Mert ott 1-szer a 70.000 „ „

Mert ott 4-szer a 60.000 „ „

Mert ott 3-szor a 30.000 „ „

Mert ott 5-ször a 25.000 „ „

Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyerték és —

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-ik magyar kir. szab. osztályosorsjáték május 17. és 18-án megtartandó huzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{12}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{1.50}$ sorsjegyeket koronáért rendelni

Gaedicke fi. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

Budapest, Kossuth-Lajos-utca II. szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

3459

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Sziveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magyar kir. szab. osztályosorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő postautalványon küldöm.

Pontos cím

Név
Állás
Lakhely
Utolsó posta

A nem kívánt módosítástól mentesül.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

79706—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	1 évi május hó
Bpest. keleti	20-án d. e. 9 óra
Fiume	24-én d. e. 9 óra
Kis-Czell	27-én d. e. 9 óra

Budapest, 1904. évi május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

61875—904. sz.

Pályázati hirdetmény.

(darabos vagy kockaszén szállítása iránt)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1905. évi január hó 1-től számítandólag egy, illetőleg három éven át évenként mintegy 70000 tonna darabos vagy kockaszén szükségletét biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1904. június 7-ig beérkezendők, a bánatpénz pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. em. 48 ajtó), valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetés mellett a magyar kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők — megjegyezvén, hogy a különleges szállítási feltételek minden példányáért 80 fillér, az általános feltételekért pedig 50 fillér fizetendő.

A felételeknek posta útján való küldése esetén 20 fillér posta költséggel is beküldendő.

Budapest, 1904. április havában.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Feltűnés!

Pünkösdre tavaszi és nyári czipőárunkban

óriási készleteket halmoztunk fel s ezért
rendkívül előnyös árakat léptettünk érvénybe.

Előnyáraink az idény folyamán:

Férfi czugos fekete bőr, erős	2.25	Női csattos czipő, elegáns ...	1.70	Női szürke vitorlaváson, füzös czipő	— .90
„ füzös, igen tartós ...	2.50	„ fekete bőr czugos czipő, tartós	2.20	Leányczipők füzös, fekete és színes	1.60
„ „ I-a Box	4.—	„ I-a Boxbőr, igen elegáns	3.50	Gyermekczipő füzös és gombos kiváló minőség, fekete és színes	— .80
„ „ szürke vitorla vászonból, fürdőre és sport czipőnek	1.—	„ fekete és színes bőrczipő, füzös	2.75		
		„ zergebőr szalon s tánc czipő	1.30		

Legjobb, halaszthatlan alkalom a bevásárlásra!

„TURUL” CZIPŐGYÁR R. T.

főraktára Aradon, Andrassy-tér, Minorita-palota, Deutsch Testvérek üzlete mellett.

Városi és megyei telefon 537. szám.

926

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22 szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a

kiadóhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Akinek

ismeretség híján

házasújszra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki

bérbéadni kíván

birtokot,
házat
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban érkezőt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési

rovatát használja.

Aradi nyomda részvénytársaság könyv nyomdája.

Butorozott szoba

külön bejárattal azonnal kiadó.
Andrassy-tér 20. sz. 18. ajtó. 1874

A magyar és német

nyelvben írásbeli teendőkre alkalmas kisasszony, ki jól számol, kezdetleges fizetés mellett alkalmas zást nyer. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz „A” betű alatt kéretnek.

1398

Fiatal keresztény orvos magán gyakorlatra 2000 korona biztosított évi fizetéssel, élénk mezővárosban keresztek, a hol égető szükség van egy másodkorvosra. Ajánlatok kéretnek sürgősen, „Orvos” címmel a kiadóhivatalba.

1391

+ Elsirosodást +

Armatlanul eltávozt annélkül, hogy az életmódot változtatni kellene Thiele zsírmentesítő theája. Csomag 175 fillér, 4 csomagnál bermentes (utánvételes) küldés. Ludwig Thiele Droguist, Mannheim. 3351

Országszerte ismert

vizsgalapjainkból

100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
reszkötés tokban küldve, a gyűrődés
ellen vedve. 100—750 drbig a bérmentes-
tésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
kiadóhivatala Arad.

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmen-
tesen.

Tessék ajánlatot küldeni
Konstant. Eisele névre Stutt-
gart Ludwig-strasse 56. „E.
87” jelige alatt.

590

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Alkalmazást nyer

helybeli részvénytársaságnál irodai teendőkben jártas nő. Hasonló állásban már alkalmazva voltak előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlatok „Irodai kezelő” címmel a kiadóhivatalba küldendők.

Ékszer tárgyak

a közelgő bérmentéshez a legnagyobb választékban kapható csakis

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Ugyanott mindenféle más tárgyak megvételnek vagy átcseréltetnek.

Veszek

1076

zálogcédulákat.

Telefon 438.

Pusztafi és Társa (Budapest, V., Lipót-körut 17.) festékével.